

Milli azadlıqdan
şirin nemət yoxdur!

J. Aliyev

3 ayda üçüncü zəng...

**ABŞ yenilənmiş və
daha möhkəm
ikiterəfli əlaqələri
dəstəkləyir...**

Bax səh. 2

**YENİ
AZƏRBAYCAN**

Azərbaycan dövlət mətbuatı Azərbaycan xalqına milli xəbərdərdir.
Qəzet 1993-cü ilin aprel ayından nəşr olunur. Yeni Azərbaycan Partiyasının orqanı.

22 iyun
2024-cü il,
şənbə
№ 109 (6695)
Qiyməti
60 qapıq

İlham Əliyevin müvafiq sərəncamlarına uyğun olaraq...

**Bakıda Botanika
İnstitutu və
Nəbatat Bağı
yenilənib**

Bax səh. 2

Milli Məclis Prezidentə müraciət etdi

Bax səh. 3

Bax səh. 4

“Yaşıl dünya üçün innovasiyalar”
Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin bağlanış mərasimi keçirilib

Vaxtında verilmiş təklif...

Yaşadığımız günlərdə Azərbaycan özünün hərtərəfli inkişafının yeni bir mərhələsinə formalaşdırır. Belə bir məsuliyyətli dövrdə yeni ictimai əsasların formalaşdırılması, xalq-dövlət birliyinin təməllərinin daha da möhkəmləndirilməsi aktualıq daşıyır. Ərazi bütövlüyünü tam bərpa etmiş, suverenliyinə qovuşmuş Azərbaycan yeni dövrün ictimai-siyasi çağırışlarına həm də bu mənada hazırdır. Vurğulandığı kimi...

Bax səh. 3

**Dünyanın
diqqət
mərkəzində
olan
yeni
ittifaq
modeli**

Bax səh. 2

Bülbul Şuşada nəyə kədərlənmişdi?

Bu gün Azərbaycan incəsənətinin əvəzolunmaz ismi, böyük sənətkar Bülbulün anadan olmasından 127 il ötür... Hər insanın dünyaya gəlişi missiyası olur, Bülbulün missiyası da Azərbaycan musiqi tarixində yeni səhifə açmasıdır. Murtuza Məmmədov təkə ifaçı deyildi, musiqi folklorunun tədqiqatçısı kimi də tariximizdə özünə yer qazanıb. Ondan qalan mədəni irs siyahısında Bülbulün ev muzeyi- doğulduğu, uşaqlığını keçirdiyi, ilk dəfə musiqi ilə tanış olduğu ev də var. Divardakı yazıya əsasən ev 1788-ci ildə tikilib. İki otaq və bir eyvandan ibarət olan ev Şuşa memarlığının bir hissəsi olduğunu ilk baxışdan göstərir. Həmdövrələrinin xatirələrindən öyrəndiyimizə görə, hələ Bülbul uşaqlıqda öz evlərində məşhur xanəndələri dinləmiş, musiqi alətləri ilə tanış olmuşdu. 1909-cu ildən Gəncədə, 1911-ci ildən...

Bax səh. 5

İcmadan çağırış...

20 İyun tarixi beynəlxalq miqyasda Ümumdünya Qaçqınlar Günü kimi qeyd olunur. Ermənistanın qovulmuş azərbaycanlıları özündə birləşdirən Qərbi Azərbaycan İcması da 20 İyun - Ümumdünya Qaçqınlar Günündə bütün dünyadakı köçkünlərlə həmrəyliyi bildirib və dünya ictimaiyyətini qaçqınlar məsələsinə daha artıq diqqət yetirməyə çağırıb. Məlumdur ki, Azərbaycan xalqı ötən iki əsr ərzində silahlı münaqişələr, işğal, etnik təmizləmə, zorla köçürülmə və soyqırımlarından böyük əziyyət çəkib. Azərbaycanlıların vaxtilə mütləq əksəriyyət təşkil etdiyi indiki Ermənistan ərazisindən tamamilə qovulması 1991-ci ildə başa çatıb. Aparılmış etnik təmizləmə nəticəsində indi həmin ərazidə yalnız ermənilər yaşayırlar. Azərbaycanlılara qarşı törədilmiş etnik təmizləmə əksər hallarda dövlət orqanlarının sistemli fəaliyyəti ilə zərəkət, soyqırımı, kütləvi qətləmə və insanlıq əleyhinə digər cinayətlər və insan hüquqlarının kobud pozulması yolu ilə həyata keçirilib. Bu proses 1905-1906, 1918-1921, 1948-1953 və 1987-1991-ci illərdə xüsusilə şiddətli və...

Bax səh. 6

İrəvan sülh istəyirsə...

Bu günlərdə Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan növbəti dəfə məntiqli olmayan fikirlər səsləndirib. O, litvalı həmkarı ilə birgə mətbuat konfransında bildirib ki, Azərbaycanla sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesini sona qədər aparmağı və sülh müqaviləsinin bir ay ərzində imzalanmasını vacib hesab edir. Ermənistan XİN rəhbərinin bu bəyanatı real məzmunu olmayan rəhbərlik...

Bax səh. 3

11-ci beynəlxalq konfrans

Azərbaycanın təklifləri əsasında formalaşan Bakı Təşəbbüs Qrupu (BTQ) Fransanın müstəmləkəçilik siyasətinin ifşasını davam etdirir. Bununla bağlı müxtəlif səviyyələrdə silsilə tədbirlər keçirilir və müstəmləkə ölkələrinin təmsilçilərinin iştirakı ilə önəmli müzakirələr aparılır. BTQ tərəfindən iyunun 20-də BMT-nin Nyu-Yorkdakı mənzil-qərgahında “Müstəmləkəçilik və...

Bax səh. 5

**Borrel
erməni
lobbisinin
xidmətçisi
rolunda...**

Bax səh. 6

Moskva-Pxenyan paktı...

Bax səh. 6

İlham Əliyevin müvafiq sərəncamlarına uyğun olaraq...

Bakıda Botanika İnstitutu və Nəbatat Bağı yenilənib

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev və birinci xanım Mehriban Əliyeva Bakıda Botanika İnstitutunun yeni inşa olunmuş binasının açılışında iştirak edib və Nəbatat Bağında görülən işlərlə tanış olublar.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı Eldar Əzizov dövlətimizin başçısına və birinci xanıma Mərkəzi Nəbatat Bağında həyata keçirilən yenidənqurma və tikinti işləri barədə məlumat verdi.

Bildirilib ki, 45 hektardan artıq ərazini əhatə edən bağda 247 növ ağac və 162 növ kol bitkisi qorunur. Yenidənqurma zamanı Azərbaycan Respublikasının Elm və Təhsil Nazirliyinin Botanika İnstitutunun 1935-1938-ci illərdə inşa edilən inzibati binası qəzalı vəziyyətdə olduğu üçün burada yeni bina tikilib. Beş mərtəbədən ibarət olan yeni binanın ümumi sahəsi 3700 kvadratmetrdir. Bina birinci mərtəbəsi laboratoriya sektorlarından ibarətdir. Burada bitki ehtiyatları və etnobotanika, həmçinin toxum bankı, bitki introduksiyası şöbələri yerləşir. Binanın ikinci mərtəbəsində 80 nəfərlik akt zalı, üç laboratoriya, müdafiə şurası, Botanika İnstitutunun elmi şurasının katibliyi, mühəsibatlıq yerləşir. Üçüncü mərtəbədə isə geobotanika, ictimaiyyətlə əlaqələr, eksperimental botanika və beynəlxalq əlaqələr şöbələri fəaliyyət göstərəcək. Ali bitkilər sistematikasına və herbari fondu dördüncü mərtəbədə yerləşir. Botanika İnstitutunun Herbari Fondu 1936-cı ildə institut yarandığı vaxtdan fəaliyyət göstərir. Burada Azərbaycanla yanaşı, digər ölkələrin altı yüz minə yaxın flora növü qorunur.

Eyni zamanda, Mərkəzi Nəbatat Bağının 1937-ci ildə tikilmiş və tamamilə yararsız hala düşmüş 900 kvadratmetrik aypara şəkilli inzibati binası da əsaslı təmir edilib.

Mərkəzi Nəbatat Bağı ərazisində tikintisi davam etdirilən müasir tipli oranjereyaya da baxış keçirildi. Bildirildi ki, oranjereyanın eni 19, uzunluğu 47, hündürlüyü isə 15 metrdir. Da-

xilində yerdən 3 metr hündür körpü və hər iki qapını birləşdirən piyada yolu var. Oranjereya müasir tipli isitmə, soyutma və nəmləndirmə avadanlıqları ilə təchiz olunacaq. Üzərindəki şüşə sisteminin 40 ədədi avtomatik açılaraq mövsümə uyğun havalandırmanı təmin edəcək.

Qeyd edək ki, Azərbaycan florasında mövcud olan bitki növlərinin və genofonunun qorunması məqsədilə 1934-cü ildə yaradılan Mərkəzi Nəbatat Bağı elmi-tədqiqat müəssisəsi kimi fəaliyyət göstərib. Azərbaycan müstəqilliyini bərpa etdikdən sonra ətraf mühitin və ekologiyanın mühafizəsi sahəsində dövlət siyasəti məhz Ulu Öndər Heydər Əliyevin rəhbərliyi dövründə formalaşmağa başlayıb. Hazırda Prezident İlham Əliyev tərəfindən ölkəmizdə bitki biomüxtəlifliyinin qorunması və səmərəli istifadə olunması məsələlərinə xüsusi diqqət yetirilir. Mərkəzi Nəbatat Bağında yəndənqurma işləri məhz Azərbaycan Prezidentinin müvafiq sərəncamlarına uyğun olaraq həyata keçirilib.

Hazırda Mərkəzi Nəbatat Bağında "Bitki ekologiyası", "Dekorativ bitkilərin introduksiyası və seleksiyası", "Qida və dərman bitkilərinin biokimyəsi", "Oduncaqlı bitkilər", "Tropik və subtropik bitkilər" laboratoriyaları ilə yanaşı, "Strateji inkişaf, beynəlxalq əməkdaşlıq və layihələrin idarə olunması", "Bioloji kolleksiyalar", "Bağcılıq və landşaft quruculuğu", "Təchizat və xidmət" və digər şöbələr fəaliyyət göstərir.

Botanika İnstitutunda elmin infor-masiya təminat sisteminin təkmilləşdirilməsi və gücləndirilməsi məqsədinə xidmət edən 4 yerli və 2 beynəlxalq məlumat bazası fəaliyyət göstərir.

Botanika İnstitutu bu il COP15-də təsis olunmuş "Quraq Ərazilərdə Biomüxtəlifliyin Mühafizəsi İttifaqı"na (BCAA-Biodiversity Conservation Alliance for Arid Land) üzv seçilib.

3 ayda üçüncü zəng... ABŞ yenilənmiş və daha möhkəm ikitərəfli əlaqələri dəstəkləyir...

Azərbaycan və apardığı siyasət bütün dünyanın diqqət mərkəzindədir. Xüsusilə, dünya siyasətinin aparıcı dövlətlərinin rəhbərləri mühüm regional aktora çevrilmiş Azərbaycanla əməkdaşlığın yüksək səviyyədə qurulmasını arzulayır. Məsələn, ABŞ dövləti bu kimi məramını tez-tez or-

taya qoyur - bu ölkənin dövlət katibi Entoni Blinken son bir ilə yaxın müddətdə 10, son 3 ayda isə 3 dəfə Prezident İlham Əliyevə zəng etməsi bu fikri təsdiqləyir.

Dövlət katibi Entoni Blinken Prezident İlham Əliyevə zəng edib

Ermənistan ərazi iddialarına son qoymalıdır...

İyunun 20-də ABŞ Dövlət katibi Entoni Blinken Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyevə zəng edib. Telefon danışıqı əsnasında Entoni Blinken Ermənistan və Azərbaycan arasında sülh gündəliyinin irəlilədirilməsi baxımından əldə olunmuş nəticələri təqdir edərək ABŞ-in iki ölkə arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesinə dəstəyini davam etdirməyə əzmi olduğunu vurğulayıb və tərəfləri tezliklə sülh müqaviləsini imzalamağa dəvət edib.

Prezident İlham Əliyev regionda sülhün təmin edildiyini, sülh müqaviləsinin əsasını təşkil edən prinsiplərin və onun mətninin təşəbbüsünün Azərbaycan tərəfi olduğunu qeyd edərək ikitərəfli əsasda normalaşma prosesi və sülh gündəliyinin irəli aparılması söylərinin davam etdirildiyini vurğulayıb. ABŞ-in sülh gündəliyinə töhfə vermək əzmini yüksək qiymətləndirən dövlətimizin başçısı Ermənistan-da konstitusiyaya, müvafiq qanunlara və ölkədaxili normativ-hüquqi aktlara əsasında Azərbaycanla qarşı olan ərazi iddialarına son qoyulmasının sülh gündəliyinin irəli aparılması baxımından vacibliyini qeyd edib.

ABŞ Dövlət katibinin mövqeyi, fikirləri bir faktı növbəti dəfə göz önünə gətirir - Azərbaycanın sülhpərvər mövqeyi daim bütün dünya tərəfindən təqdir olunur. Xüsusilə, son ikitərəfli müstəvidə təmasların artması və ortadakı nəticələr, müəyyən ərazilər üzrə delimitasiyanın aparılması onu göstərir ki, Azərbaycanın əzmi ilə başlayan proses nəticə verməkdədir. Sadəcə olaraq, prosesin daha uğurlu və davamlı sülhlə nəticələnməsi üçün İrəvanın siyasi iradəsinə ehtiyac var - Ermənistan Azərbaycan torpaqlarına əsassız iddialarından rəsmən əl çəkəlməlidir. Bunun üçün isə ortadakı şərt hər kəşə bəllidir - Ermənistanın Müstəqillik Bəyannaməsinin preambulasında yer alan "Ermənistan SSR Ali Sovetinin və Dağlıq Qarabağ Milli Şurasının 1 dekabr 1989-cu il tarixli "Ermənistan SSR-yə yenidən birləşmək haqqında" birgə qərarına qərar ləğvi edilməlidir. Bu "məqam" Ermənistanın hələ də 4.4 min kv km-lik Azərbaycan torpağına əsassız iddiasını özündə əks etdirir. Bu isə yolverilməzdir.

Ölkələr arasındakı konstruktiv əməkdaşlıq...

Telefon danışıqı zamanı Dövlət katibi ABŞ-in Azərbaycan ilə ikitərəfli əlaqələr verdiyi əhəmiyyəti qeyd edərək iqlim dəyişikliyi və enerji sahəsində birgə məqsədlərə nail olmaq yolunda ölkələrimiz arasındakı konstruktiv əməkdaşlığı vurğulayıb. Entoni Blinken ölkəsinin Azərbaycan ilə yenilənmiş və daha möhkəm ikitərəfli əlaqələri dəstəklədiyini deyib. Onu da əlavə edib ki, ABŞ Azərbaycanda keçiriləcək COP29-un uğurla nəticələnməsi üçün səylərini əsirgəməyəcək.

Prezident İlham Əliyev enerji sahəsində ölkələrimiz arasında çoxillik uğurlu əməkdaşlığa toxunub, iqlim dəyişikliyi və COP29-a hazırlıq prosesi çərçivəsində ölkələrimizin nümayəndə heyətləri arasında səmərəli əməkdaşlıqdan məmnunluğunu ifadə edib və COP29-un uğurla nəticələnməsi üçün ABŞ-in dəstək niyyətinə görə təşəkkür edib. Dövlətimizin başçısı Azərbaycanın da ABŞ ilə əlaqələrə əhəmiyyət verdiyini və ikitərəfli əlaqələrin daha da möhkəmləndirilməsi və keyfiyyətcə yeni səviyyəyə qaldırılmasını dəstəklədiyini bildirdi.

Göründüyü kimi, bu, Azərbaycanın ABŞ tərəfindən regionun əsas güc mərkəzi kimi qəbul edilməsinin təsdiqidir. Ortada olduqca mühüm səbəblər və argumentlər var. Uzun illərdir çoxşaxəli əlaqələrə söykən Azərbaycan-ABŞ münasibətlərində istər təhlükəsizlik seqmentini, istərsə də inklüziv əməkdaşlıq seqmentini mühüm şərtlər kimi çıxış edir. Çünki Azər-

baycan bütün dünyada güvənli, etibarlı tərəfdaş kimi şöhrət qazanıb. ABŞ-in Azərbaycana yaxın tərəfdaş qismində münasibətlərə yeni təkan verməsi arzusunun ən əsas amillərindən biri Azərbaycanın hətta ən ağır günlərində belə beynəlxalq hüquqa, beynəlxalq ədalət prinsipinə əsaslanmasındır.

Bütün bu detallar həm də yeni mərhələdə Amerika Birləşmiş Ştatları kimi mühüm geosiyasi gücün Azərbaycanın yürütdüyü enerji siyasətini dəstəkləməsinin, regionda yaradılmış yeni enerji xəritəsində Azərbaycanın rolunu yüksək qiymətləndirməsinin təsdiqidir. Ölkəmizin yürütdüyü "yaşıl enerji" siyasəti və bu istiqamətdə ortaya qoyduğu səylər ABŞ-in diqqətini cəlb edir - "yaşıl enerji" ideyası həm də Azərbaycanla əməkdaşlığın yeni mərhələsi sayılır, strateji baxışları özündə ifadə edir. Bu isə yeni dövr üçün mühüm amildir.

Minsk qrupunun fəaliyyətinə rəsmən xitam verilməsinin vaxtı çatıb

Prezident İlham Əliyev telefon danışıqı zamanı artıq keçmiş qalıq olan münaqişə sahifəsinin tamamilə bağlanması üçün qeyri-funksional olan ATƏT-in Minsk qrupu və onunla bağlı olan bütün institutların fəaliyyətinə rəsmən xitam verilməsinin vaxtının çoxdan yetişdiyini əlavə edib. Danışqı əsnasında ölkələrimiz arasında ali səviyyədə məktub mübadilələri, nümayəndə heyətlərinin qarşılıqlı səfərlərindən məmnunluq ifadə edilib, həmçinin insan hüquqları və demokratiya, ölkələrin daxili qanunların aliliyinə hörmət kimi məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Bəli, artıq Azərbaycanın ərazi bütövlüyü təmin edilib, suverenliyi bərpa olunub. Regionda sülhün və təhlükəsizliyin təmini, Ermənistan ilə Azərbaycan arasında münasibətlərin normalaşdırılması prosesi isə ikitərəfli xarakter daşıyır. Son təmaslar da sübut etdi ki, ikitərəfli, vasitəçisiz danışıqlar daha effektivdir. Beləliklə, "Minsk qrupu" kimi fəaliyyətsiz strukturların saxlanması heç bir aktuallıq kəşb edə bilməz.

Pərviz SADAYOĞLU

Dünyanın diqqət mərkəzində olan yeni ittifaq modeli

Qlobal kataklizmlər - beynəlxalq münasibətlər sisteminin geosiyasi reallıqlarından biri kimi

Narahat dünyada yaşayırıq. Prezident İlham Əliyev vurğuladığı kimi, müasir dövrdə qlobal kataklizmlər beynəlxalq münasibətlər sisteminin geosiyasi reallıqlarından birinə çevrilmişdir. Diqqət çəkən və ciddi narahatlıq yaradan məqamlardan biri ondan ibarətdir ki, bütün dünyanı silkələyən qlobal kataklizmlər bir sıra hallarda böyük güc mərkəzləri tərəfindən yaradılaraq idarə olunur. Belə kataklizmlərin dövrüyyəyə buraxılmasında və dünya gündəliyinə daşınmasında məkrli məqsədlər güdülür. Qeyd olunduğu kimi, xarici güc mərkəzlərinin təsiri və müdaxiləsi ilə dünyanın müxtəlif regionlarında çoxsaylı qarşıdurma-

ların - etnik və dini zəmində münaqişələrin, siyasi konfrontasiyaların baş verməsi, kaos və anarxiya mühtitinin yaranması ayrı-ayrı dövlətlərə və bütövlükdə beynəlxalq təhlükəsizliyə ciddi təhdidlər yaratmaqdadır.

Digər tərəfdən, bu gün dünyada beynəlxalq hüququn arxa plana keçirildiyinin şahidi oluruq. Belə hallar milli dövlətlər üçün vazkəçilməz çağırışlar yaradır. "Beynəlxalq hüquq normalarının kobudcasına pozulduğu və ikili standartlara əsaslanan selektiv yanaşmaların baş qaldırdığı belə bir şəraitdə milli maraqların qorunmasına hədəflənmiş və mövcud çağırışlara cavab verən siyasətin həyata keçirilməsi müstəqil dövlətlərin qarşısında duran başlıca vəzifələrdəndir", - deyər Prezident İlham Əliyev vurğulayıb.

Mübariz ABDULLAYEV

Türk dünyasının mədəniyyət paytaxtı olmuş Şuşada yaxın vaxtlarda Türk Dövlətləri Təşkilatının (TDT) qeyri-formal Zirvə görüşünün keçirilməsi gözlənilir. İyunun 15-də isə burada Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) təşkilatçılığı ilə Milli Qurtuluş Günü və Şuşa Bəyannaməsinin imzalanmasının üçüncü ildönümünə həsr olunmuş "Türk Dövlətləri Təşkilatı: geosiyasi reallıqlar

və qlobal kataklizmlər fonunda yeni strateji hədəflərə doğru" mövzusunda beynəlxalq konfrans keçirilib. Prezident İlham Əliyev konfrans iştirakçılarında müraciət ünvanlayıb. Prezident Administrasiyasının Siyasi partiyalar və qanunvericilik hakimiyyəti ilə əlaqələr şöbəsinin müdiri Ədalət Vəliyev in oxuduğu müraciətdə dövlətimizin başçısı bir sıra vacib məqamlara diqqət çəkib.

Şuşadan verilən mesajlar

la üzlaşırlər. Bütövlükdə, Türk dünyası böyük coğrafiya, böyük iqtisadiyyat və daim artan əhalidir. TDT hansısa süni mə-

İlham Əliyev vurğulayıb: "Yeni ittifaq modeli kimi dünyanın diqqət mərkəzində olan bu təşkilatda təmsil olunan ölkələrin six həmrəylik şəraitində dostluq və qarşılıqlı prinsiplərinə, qarşılıqlı anlaşmaya, bərabərlik və qardaşlıq əlaqələrinə əsaslanan münasibətləri həm milli və regional səviyyədə, həm də global miqyasda sabitliyə, təhlükəsizliyə və inkişafa xidmət edən çox önəmli amildir".

Sabitliyə, təhlükəsizliyə və inkişafa xidmət edən birlik

Son zamanlarda yeni strateji hədəflərə doğru inamla irəliləyərək dünya siyasətində yüksələn güc mərkəzinə çevrilən, beynəlxalq nüfuzu və geosiyasi təsir imkanları artmaqda olan Türk Dövlətləri Təşkilatında birləşən ölkələr də analoji çağırışlar

raqlar üzərində qurulmayıb. Tarixdən gələnlə bağlılıq, zəngin ənənələr, milli-mənəvi dəyərlər kimi təbii amillər Türk birliyinin sarsılmazlığını şərtləndirən çox mühüm amillərdir. Türk birliyini yeni ittifaq modeli kimi səciyələndirən Prezident

Partiya diplomatiyası

İndiki dövrdə dövlətlərarası münasibətlərin qurulmasında və möhkəmlənməsində partiya diplomatiyasının önəmi daha da artır. Xüsusilə də hakim partiyalar arasında qurulan münasibətlər ölkələr və xalqlar arasında etimad mühtitinin möhkəmlənməsinə müsbət təsir göstərir. Hakim siyasi partiyaların öz xarici əlaqələrindən is-

tifadə etməklə dövlətin və xalqın tələpəli məsələlərinə verdiyi töhfələri bariz nümunəsini YAP 44 günlük Vətən müharibəsi zamanı göstərib. Belə ki, həmin vaxt Azərbaycanın haqq səsinə beynəlxalq aləmə çatdırmaq üçün YAP tərəfindən dünyanın çox sayda siyasi partiyalarına müraciətlər edilib və nəticədə ölkəmizə dəstəkləyən cavablar alınıb. Azərbaycanla ən böyük həmrəyliyi isə, təbii ki, Türk dövlətləri göstərib. Şuşada baş tutan

tədbir Türk dövlətlərinin hakim siyasi partiyaları arasında həmrəyliyin və dialoqun yüksək səviyyədə olmasının daha bir təzahürüdür. "Heç şübhəsiz, Türk Dövlətləri Təşkilatında bir araya gələn ölkələrin siyasi partiyalarının qarşılıqlı faydalı əməkdaşlığı da müstəqil məqsədlərin həyata keçirilməsində əhəmiyyətli rol oynayır", - deyər Prezident İlham Əliyev müraciətində vurğulayıb.

Milli Məclis Prezidentə müraciət etdi

İyunun 21-də Milli Məclisin növbədənkonar sessiyasının növbəti plenar iclası keçirilib.

İclasın gündəliyinə 13 məsələ daxil edilib. Birinci məsələ Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə növbədənkonar seçkilərin təyin olunması haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi ilə bağlı olub.

Milli Məclisin sədri xatırladı ki, 2020-ci ilin fevral ayında Milli Məclisə növbədənkonar seçkilər keçirilib.

Prezident İlham Əliyevin altıncı çağırış Milli Məclisin ilk iclasında verdiyi tövsiyələrə uyğun olaraq ötən dövrdə parlamentin qanunvericilik və qanunvericilik fəaliyyətinin təkmilləşdirilməsi, beynəlxalq əlaqələrinin genişləndirilməsi, qanunların icrasına nəzarət və təmsilçilik funksiyalarının müasir tələblər səviyyə-

sində qurulması yolunda lazımı addımlar atılıb.

S.Qafarova qeyd edib ki, Azərbaycan Konstitusiyasının 84-cü maddəsinə görə, Milli Məclisin hər çağırışının səlahiyyət müddəti beş ildir. Eyni zamanda, Konstitusiyanın 98-ci maddəsinin II hissəsinə əsasən növbədənkonar seçkilərdə seçilən Milli Məclisin çağırışının səlahiyyət müddəti beş ildən az ola bilər. Bu halda növbəti seçkilər Milli Məclisin çağırışının səlahiyyət müddətinin beşinci ilinin noyabr ayında keçirilməlidir.

Milli Məclisin yeni çağırışının tam formalaşdırılması ölkəmiz üçün böyük əhəmiyyətli bir tədbir zamanı parlamentin diplomatiasının verdiyi imkanlardan səmərəli istifadə edilməsinə, habelə normayaratma fəaliyyətinin fasiləsiz həyata keçirilməsinə şərait yaradacaq.

Digər tərəfdən, beynəlxalq tədbirlərə hazırlıq işlərinin görülməsi və həmin tədbirlərin keçirilməsi ilə əlaqədar ölkədə infrastruktur, nəqliyyat, habelə təhlükəsizlik və digər sahələrdə müəyyən məhdudiyətlərin tətbiq olunması da qaçılmazdır.

Bu baxımdan parlament seçkilərinin demokratik prinsiplərə uyğun şəkildə təşkil olunması, habelə vətəndaşların seçki-qabağı kütləvi tədbirlərdə və seçkilərdə maneəsiz iştirakının, səsvermədə öz iradəsinə azad və sərbəst ifadə etməsinin təmin olunması da dövlətin əsas vəzifələrindən biridir.

Sahibə Qafarova deyib ki, bütün bunları nəzərə alaraq, Milli Məclisə çoxluq təşkil edən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvləri ona müraciət ediblər. Onlar Milli Məclisə növbədənkonar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət olunması məsələsinə baxılmasını xahiş ediblər.

Sonra deputat Hikmət Məmmədov Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olan deputatların müraciətinin mətnini oxuyub.

İclasda Milli Məclis sədrinin birinci müavini, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədri Əli Hüseynli məsələyə dair hüquqi şərh verib. O, Konstitusiyanın 98-ci maddəsinə əsasən, Milli Məclisin buraxılması və növbədənkonar seçkilərin təyin olunması barədə Prezidentə müraciət edilməsi məsələsinin məqsədmüvafiq hesab olunduğunu bildirib.

Sonra məsələ ətrafında müzakirələr aparılıb.

Daha sonra qərar layihəsinin hazırlanması üçün komissiya yaradılıb. Komissiyanın sədri Milli Məclis sədrinin müavini Adil Əliyev, üzvləri isə parlamentin komi-

tə sədrliyi Siyavuş Novruzov, Tahir Rzayev, komissiya sədri Eldar Quliyev, deputatlar Fəzail Ağamalı, Elşən Musayev, Nigar Arpadarı seçiliblər.

Məsələ ilə bağlı müzakirələrdə Milli Məclis sədrinin müavini Fəzail İbrahimli, komitə sədrliyi Fazil Mustafa, Zahid Oruc, Tahir Mirkişili, Musa Quliyev, Əhliman Əmiraslanov, komissiya sədri Eldar İbrahimov, deputatlar Soltan Məmmədov, Fatma Yıldırım, Jalə Əliyeva çıxış ediblər.

Sonra parlamentin sədri Sahibə Qafarova komissiyanın öz işini bitirdiyini və qərar layihəsinin hazır olduğunu söyləyib.

İclasda komitə sədri Tahir Rzayev Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə növbədənkonar seçkilərin təyin edilməsi haqqında Azərbaycan Respublikasının Prezidentinə müraciət edilməsi barədə Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinə qərar layihəsini diqqətə çatdırıb.

Qərar layihəsi səsə qoyularaq qəbul edilib.

Sonra gündəlikdə yer alan növbəti 12 məsələ - "Azərbaycan Respublikası Hökuməti ilə İordaniya Haşimilər Krallığı Hökuməti arasında müdafiə sahəsində əməkdaşlıq haqqında Saziş" in təsdiq edilməsi barədə, "Gədəbəy, Qoşa, Xarxar, Qaradağ, Ordubad qrupu (Piyazbaşı, Ağyurd, Şəkərdərə, Kələki), Qızılbulaq, Dəmirli və Vejnəli qızıl, mis və polimetall perspektiv filiz yataqlarının kəşfiyyatı, işlənməsi və hasilatın pay bölgüsü haqqında Azərbaycan Respublikasının Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyi ilə "R.V. Investment Group Services", "LLC ABS" arasında bağlanmış Sazişdə Dəyişiklik" sənədinin qəbul və təsdiq edilməsi, həyata keçirilməsinə icazə verilməsi haqqında,

Azərbaycan Respublikasının 1997-ci il 3 oktyabr tarixli 377-IQ nömrəli Qanunu ilə təsdiq edilmiş "Hərbi xidmətkeçmə haqqında Əsasnamə" də dəyişiklik edilməsi barədə, Seçki Məcəlləsində dəyişiklik edilməsi haqqında, "Məşğulluq haqqında" Qanunda dəyişiklik edilməsi barədə, Ailə Məcəlləsində, "Azərbaycan Respublikası vətəndaşının şəxsiyyət vəsiqəsi haqqında", "İnformasiya, informasiyalaşdırma və informasiyanın mühafizəsi haqqında" və "Fərdi məlumatlar haqqında" Azərbaycan Respublikasının qanunlarında, Torpaq Məcəlləsində, Əmək Məcəlləsində, Vergi Məcəlləsində, Cəzaların İcrası Məcəlləsində, "Təhqiqat, ibtidai istintaq, prokurorluq və məhkəmə orqanlarının qanunsuz hərəkətləri nəticəsində fiziki şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi haqqında" və "Məhkəmə orqanlarının qanunsuz hərəkətləri nəticəsində fiziki şəxslərə vurulmuş ziyanın ödənilməsi haqqında", "Gömrük orqanlarında xidmət haqqında Əsasnamə" nin təsdiq edilməsi barədə, "Dövlət qulluğu haqqında", "Azərbaycan Respublikasının daxili işlər orqanlarında xidmətkeçmə haqqında Əsasnamənin təsdiq edilməsi barədə", "Dövlət sosial sığorta sistemində fərdi uçot haqqında", "İşsizlikdən sığorta haqqında" və "Məşğulluq haqqında" qanunlarda, "Yol hərəkəti haqqında" Qanunda və İnzibati Xətalər Məcəlləsində, "Narkotik vasitələrin, psixotrop maddələrin və onların prekursorlarının dövriyyəsi haqqında" Qanunda, Ailə Məcəlləsində, Cinayət Məcəlləsində və İnzibati Xətalər Məcəlləsində, həmçinin "Şəhid adının əbədiləşdirilməsi və şəhid ailələrinə edilən güzəştlər haqqında" Qanunda dəyişikliklər edilməsi barədə qanun layihələri müzakirə olunub.

Vaxtında verilmiş təklif...

Yaşadığımız günlərdə Azərbaycan özünü hərtərəfli inkişafının yeni bir mərhələ-

sini formalaşdırır. Belə bir məsuliyyətli bir dövrdə yeni ictimai əsasların formalaşdırıl-

ması, xalq-dövlət birliyinin təməllərinin daha da möhkəmləndirilməsi aktuallıq daşıyır.

Ərazi bütövlüyünü tam bərpa etmiş, suverenliyinə qovuşmuş Azərbaycan yeni dövrün ictimai-siyasi çağırışlarına həm də bu mənada hazırdır.

YAP Parlament seçkilərinin daha erkən keçirilməsi təşəbbüsünü irəli sürülüb

Yeni uğura imza atılacaq...

Vurğulandığı kimi, 2023-cü ilin dekabrında COP29 kimi mötəbər bir tədbirin ölkəmizdə keçirilməsinin yekdilliklə qəbul olunması ölkəmizin tarixində mühüm bir hadisə kimi yadda qaldı. Nəzərə alınmalıdır ki, bu ilin noyabrında baş tutacaq Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası beynəlxalq səviyyəli tədbirdir və belə məsuliyyətli bir vəzifə hər dövlətə etibar edilmir. Ötən illər ərzində Azərbaycan bu kimi mühüm tədbirlərə ev sahibliyi etmək bacarığını təsdiqləyib. Bu mənada, payızda ölkəmizə gələcək on minlərlə qonaq həm də ölkəmizdəki yüksək inkişaf səviyyəsi ilə yaxından tanış olmaq imkanı qazanacaq.

YAP İdarə Heyətinin iyunun 20-də keçirilən iclasında çıxış edən YAP Sədrinin müavini-Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov bildirdi ki, ölkəmizin dünyada nüfuzunun daha da yüksəlməsinə və beynəlxalq ictimaiyyətin Azərbaycana etimadının daha da güclənməsinə növbəti dəfə 2023-cü ilin dekabrında şahidlik etdik: "Belə ki, Birləşmiş Millətlər Təşkilatının İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensi-

yasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyası - COP29, Kioto Protokolunun Tərəflər Görüşünün 19-cu sessiyası və Paris Sazişinin Tərəflər Görüşünün 6-cı sessiyası kimi mötəbər beynəlxalq tədbirlərin 2024-cü ilin noyabr ayında Azərbaycanda keçirilməsi barədə qərar qəbul edilmişdir. Azərbaycanın qlobal tədbirlərə ev sahibliyi sahəsində böyük təcrübəyə malik olmasını, həmçinin 2024-cü il "Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili" elan edərək iqlim dəyişmələrinə qarşı fəal mübarizə mövqeyi nümayiş etdirməsinə nəzər alaraq, COP29-un da ən yüksək səviyyədə keçirilməsinə və yeni uğura imza atılacağına əminlik. Bu tədbirlər on minlərlə xarici qonağa Azərbaycana yaxından tanışmaq, ölkəmizin bütün dünyada ədalətli sülhə, bərabərliyə, haqqa və hüquqa əsaslanan münasibətləri təbliğ və təşviq edən mövqeyini çatdırmaq üçün əlverişli fürsət olacaqdır".

Milli Məclisin buraxılması və seçkilərin daha erkən keçirilməsi təşəbbüsü

COP29-un tarixi isə başqa bir əhəmiyyətli siyasi hadisə - növbəti parlament seçkiləri ilə üst-üstə düşür. Qeyd edilməli ki, bu parlament seçkiləri də tarixi bir siyasi hadisə kimi yadda qalacaq - növbəti seçki marafonu suverenliyi bərpa olunan Azərbaycanın ilk parlament seçkisi olacaq. Vaxtilə işğal altında olan ərazilərimizdə yaşayan vətəndaşlarımız ar-tıq öz doğma yurd-yuvalarında səs vermək imkanı qazanacaq, öz hüquqlarından istifadə edəcəklər. Bu əhəmiyyətli siyasi proses Azərbaycanın gələcək 5 il üçün qanunverici orqanını

29-cu sessiyasının və digər mötəbər beynəlxalq tədbirlərin keçirilməsinə vaxtda - 2024-cü ilin noyabr ayında Azərbaycan Respublikası Konstitusiyasının 98-ci maddəsinin II hissəsinə əsasən Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisinə növbəti seçkilər keçirilməlidir: "Həm seçkilərin, həm də qeyd olunan tədbirlərin yüksək səviyyədə təşkil mühim əhəmiyyət kəsb edir. Bundan əlavə, həmin dövrdə ölkə parlamentinin tam fəaliyyətə olmasının məqsədmüvafiqliyi də nəzərə alınmalıdır. Altıncı çağırış Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi fəaliyyət dövrü ərzində dövlətin daxili və xarici siyasətini qanunvericilik səviyyəsində dəstəkləmək, dövlət idarəetməsinin təşkili və daha da təkmilləşdirilməsi fəaliyyətində ya-

Təklif ictimai-siyasi həyatda olduqca mühüm bir mənzərə yaradır

Beləliklə, Yeni Azərbaycan Partiyasının Milli Məclisin buraxılması ilə bağlı təklif həm siyasi, həm ictimai, həm də dövlət maraqları məstəvisində mühüm əhəmiyyət daşıyır. Ölkənin əsas siyasi gücü olan və bütün seçkilərin favoriti qismində çıxış edən YAP-ın dövlət maraqlarının qorunması istiqamətində növbəti təklifi müsbət və mühüm zəmin formalaşdırır. İrəli sürülən bu təklif Azərbaycanın ictimai-siyasi həyatında olduqca mühüm bir mənzərə yaradır. 7 fevral prezident seçkilərində ölkəmizin inkişafına, rifahına və uğurlu gələcəyinə səs verən Azərbaycan ictimaiyyətinin bu proseslərdə də aktiv iştirak edəcəyi şübhəsizdir...

P.İSMAYILOV

Mübariz FEYZLİ

Bu günlərdə Ermənistanın xarici işlər naziri Ararat Mirzoyan növbəti dəfə məntiqi olmayan fikirlər səsləndirib. O, litvalı həmkarı ilə birgə mətbuat konfransında bildirdi ki, Azərbaycanla sülh müqaviləsi üzrə danışıqlar prosesini sona qədər aparmağı və sülh müqaviləsinin bir ay ərzində imzalanmasını vacib hesab edirik.

İrəvan sülh istəyirsə...

Ermənistan XİN rəhbərinin bu bəyanatı real məzmunu olmayan ritorikadan başqa bir şey deyil. Məğlub Ermənistan postmüharibə mərhələ-

hansısa addımları atmağa hazırdır. Reallıq isə Ermənistan hakimiyyətinin niyyətinin tamamı sülh istəyindən uzaq olduğunu təsdiqləyir.

Nə etməlidir?

Ermənistan XİN rəhbərinin sülhə bağlı səsləndirdiyi fikirlər səmimiyyətə çox uzaqdır. A.Mirzoyan yenə də sülh prosesini manipulyasiya predmetinə çevirməklə beynəlxalq ictimaiyyəti aldatmaq istəyir. Əslində, Ermənistanın hüquqi-qanunvericilik bazası, xüsusilə də konstitusiyası Azərbaycanla sülh müqaviləsinin imzalanmasını mümkün edir. Ermənistan konstitusiyasında Azərbaycanla qarşı tərəfi iddialarını özündə ehtiva edən maddələr yer alır. Belə ki, 1996-cı ildə qəbul edilmiş əsas qanunda ölkənin müstəqillik aktına istinad olunur. 1990-cı il avqustun 23-də Ermənistan Ali Sovetinin qəbul etdiyi həmin sənədin mahiyyəti isə ondan ibarətdir ki, burada "Er-

mənistan SSR və Dağlıq Qarabağın birləşməsi haqqında" Ermənistan Ali Soveti və "Dağlıq Qarabağın Milli Şurası"nın 1989-cu il 1 dekabr tarixli birgə qərarı rəhbər tutulur. Buradan da göründüyü kimi, Ermənistan konstitusiyasında Azərbaycana qarşı tərəfi iddiaları açıq-aşkar legitimləşdirilib. İndiki halda sülh müqaviləsinin imzalanmasını mümkün edən məhz bu məqamdır. Bir ay ərzində sülh müqaviləsinin imzalanmasını mümkün mümkünlüyündən danışan A.Mirzoyan və digərləri ilk növbədə konstitusiyanın dəyişdirilməsinin zəruriliyini gündəmə gətirməli və Ermənistan cəmiyyətini buna hazırlamaladırlar.

Ermənistanın hətti postmüharibə mərhələsində qəbul etdiyi bir sıra digər sənədlər də sülh müqaviləsinin imzalanması yolunda əngəllər yaradır. Bu ölkədə 2021-ci

ildə qəbul edilmiş 2021-2026-cı illər üçün fəaliyyət planında "Dağlıq Qarabağın statusu", məsələn Minsk Qrupunda həll etmək

və digər belə ifadələr yer alıb ki, bunlar da sülh gündəliyi ilə ziddiyyət təşkil edir. Görəsən, Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü tanıdığı, Qarabağın Ermənistanla aid olmadığını deyən Paşinyan və onun komandası bunun qanunvericilik aktlarında təsbit edilməsinə niyə laqeyd yanaşırlar?

Silahlanma, yoxsa sülh?

Sülh müqaviləsinin imzalanmasını əngələyəcək digər bir amil Ermənistanın sürətlə silahlanma yolu tutmasıdır. Təkcə son vaxtlarda Ermənistan ayrı-ayrı ölkələrdən silah tədarükü ilə bağlı çoxsaylı müqavilələr imzalayıb. Həmin silahların müəyyən döstləri artıq İrəvana təhvil verilib.

Ermənistanın revanşizm sürüklənməsində və yeni müharibə hazırlıqları görməyə təhrik edilməsində Fransa xüsusi canfəsanlıq göstərir. Son vaxtlarda iki ölkə arasında hərbi sahədə əməkdaşlıqla bağlı müzakirələr intensivləşib. Fransa özünü sülh prosesini dəstəkləyən tərəf qismində təqdim etməyə çalışsa da, Makron hökumətinin gerçək niyyəti ortadadır. Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyinin yaydığı müvafiq bəyanatda bildirildiyi kimi, Fransa kimi ölkələrin Ermənistanın yeni gərginlik və təhdid mənbəyinə çevrilməsinə xidmət etdiyi bəllidir. Ermənistan revanşizm meyillərindən və sürətlə silahlanmadan imtina etməlidir. Əks halda regiona sülh gəlməyəcək və bunun fəsadları Ermənistan üçün daha ağır olacaq.

“Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin bağlanış mərasimi keçirilib

Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin bağlanış mərasimi keçirilib

İyunun 21-də Yeni Azərbaycan Partiyasının (YAP) Mərkəzi Aparatı, YAP Gənclər Birliyi və Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin (ADNSU) birgə təşkilatçılığı ilə “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” çərçivəsində təşkil olunan “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin bağlanış mərasimi keçirilib.

Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində keçirilən tədbirdə əvvəlcə Ulu Öndər Heydər Əliyevin və Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda canlarını qurban vermiş şəhidlərimizin öz xatirəsi bir dəqiqəlik sükutla yad edildi. Sonra Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib.

Tədbiri giriş sözü ilə açan YAP İdarə Heyətinin üzvü, Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetinin rektor əvəzi Vəzih Əskərov bildirdi ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevin təhsil siyasəti Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev və Birinci vitse-prezident Mehriban Əliyeva tərəfindən uğurla davam etdirilib: “Neft strategiyasından əldə olunan gəlirlərin insan kapitalına çevrilməsi sosial-iqtisadi islahatların davamlılığının təmin olunmasına xidmət edir. Dövlətimizin başçısı müxtəlif ölkələrin təcrübəsini müqayisə edərək uğur qazanmağın əsas səbəblərini neft-qaz ehtiyatları ilə deyil, elmə, biliyə, yiyələnməyə əlaqələndirərək qeyd edib ki, təbii ehtiyatların və insan kapitalının sintezi Azərbaycanı qabaqcıl, müasir ölkəyə çevirəcək. Təhsilə qoyulan vəsaitin ölkənin hərtərəfli inkişafına, davamlı tərəqqinin təmin olunmasına əsaslı zəmin yaratdığı vurğulayan Prezident İlham Əliyev təhsil sisteminin müasirliyi və effektivliyi dayanıqlı sosial-iqtisadi inkişaf strategiyasının reallaşmasının əsas şərtlərdən biri kimi səciyyələndirib”.

V.Əskərov söyləyib ki, müasir dünyada ali təhsilin

mahiyəti dəyişib, çoxsaylı universitetlər yaradılıb, gənclərin qarşısında istər ölkəmizdə, istərsə də digər dövlətlərin ali məktəblərində təhsil almaq seçimi var. Onun sözlərinə görə, son illər ərzində ölkəmizdə təhsil sahəsində aparılan islahatlar sayəsində ali təhsil sektorunda ciddi irəliləyişlər var: “2023-cü ildə Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti ilk dəfə olaraq nüfuzlu QS dünya universitetləri reytinglərində yer alıb, bu il isə sıralamada irəliləyərək 1001-1200 diapazonunda qərarlaşıb. Sevincdirici haldır ki, dünyanın ən nüfuzlu beynəlxalq reyting təşkilatlarından biri olan “Times Higher Education” Impact 2024 reytingi üzrə nəticələrə görə, bu il Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universiteti iki istiqamət üzrə dünyanın ən reytingli universitetləri arasında 601 qrupunda yer tutub, digər iki istiqamət üzrə isə 801 qrupunda qərarlaşıb”.

V.Əskərov deyib ki, “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” çərçivəsində təşkil olunan “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsi gənclərin innovasiyayönümlü potensialını aşkarlanması və ölkəmizdəki innovasiya ekosisteminə iştirakçılığı baxımından mühüm əhəmiyyətə malikdir: “Əminəm ki, Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinə qatılan yeni ideyalar gənclərin maarifləndirilməsinə və suveren Azərbaycanın daha da inkişaf etməsinə öz töhfəsini verəcək”.

Müsbəqə barədə hesabat verən YAP Gənclər Birliyinin sədri Bəxtiyar İslamov bildirdi ki, Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinə hər keçən il gənclərin diqqəti daha da artmaqdadır: “Belo ki, bu il sayca 3-cü dəfə keçirilən müsabiqəyə ümumilikdə 1734 müraciət daxil olub. Qeydiyyatdan keçən gənclər arasında ən uğurlu 120 iştirakçı seçilib. İştirakçıların seçimi zamanı gənc bərabərliyi də əsas prinsiplərdən biri olaraq götürülüb”.

Onun sözlərinə görə, müsabiqədə bütün gənclərə bərabər iştirak imkan yaradılıb, Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvü olan gənclərlə yanaşı, bitərəf gənclər də iştirakçı olmaq şansını əldə edib.

YAP Gənclər Birliyinin sədri deyib ki, respublikanın 50-dən çox inzibati ərazi vahidini təmsil edən gənclərimiz 30 komandada ən yaxşı olmaq üçün mübarizə aparıblar: “Bu komandalar formalaşdırılarkən iştirakçıların komanda quruculuğu bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi də əsas hədəflərdən biri olub. Belo ki, dündən başlayan təlim və tanışlıq proqramının davamı olaraq komandalar bu gün 8 saat ərzində mentorlarla birgə komanda katalizatoru, həkaton, intellekt rinqi, beyin fırtınası, ideyalar sərəngisi və layihələrin təqdimatından ibarət 6 mərhələli yarışda iştirak ediblər”.

B.İslamov diqqətə çatdırıb ki, bu ilin ölkəmizdə “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” olduğunu nəzərə alaraq müsabiqə məhz bu istiqamətə həsr olunub. Vurğulandı ki, “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” adlandırılan Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsində başlıca fəaliyyət istiqamətləri ətraf mühitin qorunması və vətəndaşların ekoloji maarifləndirilməsi üçün mobil tətbiq konseptinin hazırlanması, işğaldan azad edilmiş ərazilərdə uğurlu “yaşıl dünya” modelini əks etdirən maketlərin qurulması və “yaşıl töfəkkür”ü inkişaf etdirən intellekt oyunları olub.

Sonra Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin hesabat videoçarxı nümayiş etdirilib.

Tədbirdə çıxış edən YAP Sədrinin müavini - Mərkəzi Aparatın rəhbəri Tahir Budaqov artıq ənənə halını almış Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin gənclərin biliklərinin artırılması və komanda şəklində birgə çalışmaq bacarıqlarının yüksəlməsinə geniş imkanlar yaratdığını söyləyib.

Müsbəqə iştirakçıların coğrafiyasının xeyli genişləndiyini vurğulayan Tahir Budaqov qeyd edib ki, “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” çərçivəsində təşkil olunan “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsində Azərbaycanın, demək olar ki, bütün bölgələrindən olan gənclər təmsil olunurlar: “Artıq üçüncü ildir ki, təşkil olunan müsabiqə gənclərimizin istər intellektual potensialının üzə çıxarılması, istər ölkənin ictimai-siyasi həyatında fəal iştirakı, istərsə də gənclər arasında kommunikasiyanın gücləndirilməsi baxımından mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Bu müsabiqə, eyni zamanda, gənclərin peşə seçimində də müsbət rola malikdir”.

Azərbaycan gənclərinin yüksək potensialı malik olduğunu vurğulayan Tahir Budaqov qeyd edib: “Siz Azərbaycanın ən möhtəşəm və şərəfli dövründə yaşayırsınız. Təqdirəlayiq haldır ki, 44 günlük Vətən müharibəsində və ötən il həyata keçirilmiş bir günlük lokal xarakterli antiterror əməliyyatında rəşadətli Azərbaycan gəncliyi yüksək vətənpərvərlik nümunəsi göstərərək 30 ilə yaxın işğal altında qalmış ərazilərimiz azad edilmişində müstəsna rol oynayıb. Gənc nəsəl öz ərazi bütövlüyü və suverenliyini təmin etmiş qüdrətli Azərbaycanın vətəndaşları kimi ölkəmizin inkişafına bundan sonra da layiqli töhfə vermək əzmində və iqtidarındadır”.

YAP Sədrinin müavini diqqətə çatdırıb ki, bu gün müasir Azərbaycan dövləti Heydər Əliyev ideyalarından bəhrələnməyə böyük uğurlara imza atır: “Möhtəşəm nailiyyətlərimizin əsasında Heydər Əliyev siyasəti, Ulu Öndərimizin adı ilə bağlı olan Qurtuluş müfəkkürəsi dayanır. Məhz Milli Qurtuluş Günündən başlayan tərəqqi və Zəfər yolu bizi tarixi qələbəmizə yaxınlaşdırır. Ümmumillə Liderimizin siyasi varisi - Azərbaycan Prezidenti, Müzəffər Ali Baş Komandan, Yeni Azərbaycan Partiyasının Sədri cənab İlham Əliyevin liderliyi ilə şanlı qələbəyə imza atmaq və tarixi ədalətin bərpasına nail olduq”.

Azərbaycanın beynəlxalq alomədə nüfuzlu dövlət və etibarlı tərəfdaş kimi tanındığını söyləyən Tahir Budaqov diqqətə çatdırıb ki, ölkəmiz ötən müddət ərzində region lider dövlətinə çevrilmək qlobal miqyasda önəmli uğurlar qazanıb: “Azərbaycan Qoşulmama Hərəkatı, Türk Dövlətləri Təşkilatı kimi beynəlxalq təşkilatlara müvəffəqiyyətlə rəhbərlik edərək beşriyyət üçün vacib təşəbbüslər irəli sürüb və ümumbəşəri dəyərlərə, milli maraqlara və beynəlxalq hüquq normalarına əsaslanan mütarəqqi siyasəti ilə müsbət nümunə yaradıb. Bütün bunların nəticəsində ki, dünya miqyasında Azərbaycana inam və etimad davamlı olaraq artır. BMT-nin İqlim Dəyişmələri üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasının - COP29-un Azərbaycanda keçirilməsi haqqında yekdil qərar da bu reallığın bariz ifadəsidir. Şübhəsiz ki, Azərbaycan bu mötəbər beynəlxalq tədbirə də uğurla ev sahibliyi edəcəkdir. COP29 ölkəmizin sülh və tərəqqi tərəfdarı olduğunu bir daha nü-

mayiş etdirəcək. Azərbaycan reallığının təqdimatı üçün daha bir mühüm platforma olacaqdır”.

Ölkəmizin keyfiyyətcə yeni inkişaf mərhələsinə qədəm qoyduğunu söyləyən YAP Sədrinin müavini gənclərin Azərbaycanın gələcək strateji hədəflərini reallaşdırmasına mühüm töhfə verəcəklərinə inamını ifadə edib.

Tahir Budaqov çıxışının sonunda müsabiqə qaliblərini təbrik edərək onlara gələcək fəaliyyətlərində uğurlar arzulayıb.

Çıxış edən ekologiya və təbii sərvətlər naziri Muxtar Babayev bildirdi ki, bu gün ölkəmiz sürətli inkişaf dövrünü yaşayır və bu da innovasiyayönümlü yaradıcı gənclər üçün öz təşəbbüslərini reallaşdırmaqda yeni imkanlar yaradır: “Bu sahədə gənclərin innovasiya təşəbbüskarlığının və rəqəmsal texnologiyalardan istifadə bacarığının artırılmasına əsaslanan innovativ inkişaf məsələləri ön plana çəkilir”.

Onun sözlərinə görə, bu il BMT-nin İqlim Dəyişikliyi üzrə Çərçivə Konvensiyasının Tərəflər Konfransının 29-cu sessiyasına - COP29 kimi mötəbər bir tədbirə ev sahibliyi etməyimiz ölkəmizin ətraf mühitin qorunması, iqlim dəyişmələrinin qarşısının alınması işinə töhfəsinin təqdir olunmasına bariz nümunəsidir. Nazir qeyd edib ki, COP29 çərçivəsində təcrübə, işgüzar vərdişlər və fərdi inkişafa yiyələnmək niyyətində olan bütün gənclərə peşəkar inkişaf, ətraf mühit, dayanıqlılıq kimi mövzular əhatə edəcək bir sıra müxtəlif təlimlərin keçirilməsi də nəzərdə tutulur: “Ölkə başçısının müvafiq Sərəncamı ilə elan edilmiş “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili”nin ətraf mühitin mühafizəsi sahəsində birgə təşəbbüslərin reallaşdırılması üçün əlverişli fürsət ili olacağına əminəm. Bu il çərçivəsində gənclərin ətraf mühitin idarə olunmasında yeni yanaşmaların tətbiqi, modern və çevik idarəetmə formalarından istifadə sahəsində fəaliyyətləri nəzərəcarpacaq dərəcədə hiss olunur. Onlar ətraf mühitin qorunması və ekoloji maarifləndirmə istiqamətində novator baxışları ilə seçilir, proseslərin lokomotivinə çevrilərək öz bacarıqlarını nümayiş etdirirlər”.

“Ətraf mühitin mühafizəsi tədbirlərinin səmərəliliyinin artırılması üçün gənclər arasında kütləvi maarifləndirmə sisteminin yaradılması, gənclərin daha erkən yaşdan ekoloji töfəkkürə sahib olması məqsədilə genişmiqyaslı tədbirlər həyata keçirilir”, - deyən M.Babayev əlavə edib ki, təbii sərvətlərin milli dəyər kimi gələcək nəsillər üçün qorunub saxlanması ideyalarını gənclər arasında təbliğ, ekoloji təhsilin və təbiətə humanist münasibətin təşviqi, həmçinin yüksək ixtisaslı kadr heyətinin formalaşdırılması məqsədilə orta və ali təhsil müəssisələrində ekoloji təhsil təşkil edilir. Eyni zamanda, ətraf mühit problemlərinin həllində gənc nəslin maarifləndirilməsi və məlumatlılığının artırılması, onların potensialından istifadə edilməsi bu sahədə həyata keçirilən layihələrin daha səmərəli və nəticələrinin dayanıqlı olmasına zəmin yaradacaq.

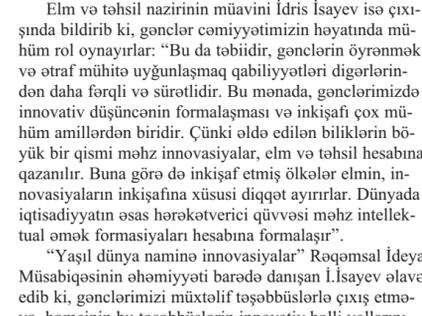
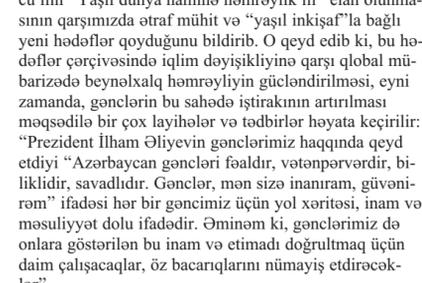
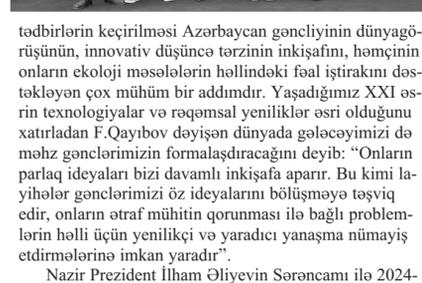
Nazir diqqətə çatdırıb ki, COP29-un əsas məqsədlərindən inklüziv nəticələrə nail olmaqdır: “Buna görə də bulki danışıqlarda iqlim dəyişikliyinə ən çox təsirli nəticələr gətirən səs eşidilməlidir. Ümid edirik ki, bu qəbildən olan müsabiqələrin keçirilməsi gənclərin ideyayönümlü potensiallarının aşkarlanması, onların komanda qurmaq və idarəetmə bacarıqlarının təkmilləşdirilməsi, fəaliyyət göstərdikləri sahələrdə rəqəmsal texnologiyaların tətbiqi istiqamətlərində biliklərinin artmasına mühüm töhfələr verəcək”.

Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat naziri Rəşad Nəbiyev isə çıxışında Azərbaycanda innovasiyaların inkişafı və bu sahədə yaradılan əlverişli şəraitdən, rəqəmsal transformasiyanın əhəmiyyətindən danışıb. O qeyd edib ki, bu müsabiqə Azərbaycanın innovasiya ekosisteminə gənclərin iştirakının artırılmasına töhfədir. Nazirin sözlərinə görə, müsabiqənin istər coğrafiyasının, istərsə də iştirakçı sayının artması bir tərəfdən gənclərin ekoloji problemlərinin həllinə yanaşmasını nümayiş etdirir, digər tərəfdən onların innovativ həllərə və rəqəmsal inkişafa olan marağının bariz sübutudur.

Rəşad Nəbiyev qeyd edib ki, bu gün ölkəmiz Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə Böyük Qayıdış, azad olunmuş ərazilərimizin bərpası dövrünü yaşamaqdadır: “Bu tarixi mərhələ yalnız azad edilmiş torpaqlarımızda bərpa-quruculuq işlərinin aparılması ilə səciyyələnmir. Bu, eyni zamanda, innovativ cəmiyyətin qurulması ilə də xarakterizə edilir. Sözügedən proseslərdə gənclərin də üzünə böyük məsuliyyət düşür. Hesab edirik ki, gənclər bu dəyişikliyin aparıcı qüvvəsi olmalıdır. Bu dinamik şərait gənclərdən ilk öncə davamlı olaraq irəliləməyə can atmağı və həmin dəyişikliklərə uyğunlaşmağı tələb edir. Bu kimi müsabiqələrin keçirilməsi məhz həmin məqsədə xidmət edir. Əminəm ki, təşkilatçıların qarşıya qoyduğu əsas məqsədlərdən biri tələbələrə müsabiqə zamanı öz innovativ həllərini nöbətli olaraq qoymaq, eyni zamanda, onların tətbiqi üçün böyük bir platforma yaratmaq idi. Burada nümayiş etdirilən stendlərdən, göstərilən videolarından görürük ki, müsabiqə iştirakçıları nöbətli ideyaları ortaya qoyub, həm də onların tətbiqi imkanlarını da əldə etmiş olublar”.

R.Nəbiyev deyib ki, hazırda inkişaf edən dünyada şəbəkələşmə xüsusi önəm kəsb edir: “Şəbəkələşmə bir qrupda işləmək, bir-birindən öyrənməklə yanaşı, əlaqələrin qurulması anlamına gəlir. Burada iştirak edən gənclər nöbətli komanda daxilində, eyni zamanda digər komandalara, müxtəlif regionlardan olan həmyaşıdları, tələbə yoldaşları ilə əlaqələr qurublar ki, bu da onlara perspektivdə faydalı olacaq. Bugünkü Azərbaycanın çağırışları universiteti bitirən tələbələrə öz axtaran kateqoriyasından iş yaradan kateqoriyasına keçməyi tələb edir. Müsbəqədə bu məqsədə də nail ola bilərlər. Bu baxımdan, ki, müsabiqə zamanı biznes yarada bilmək üçün tələb olunan qətiyyət və risklərə açıq olmaq kimi vərdişləri gənclər öyrənilir. Əminəm ki, bu da onlara gələcək həyatlarında çox faydalı olacaq. Bir sözlə, təşkilatçıları təbrik etmək istəyirəm, görünür odur ki, onlar qarşıya qoyduqları bütün məqsədlərə çatıblar. Gənclərimizə gəldikdə isə, onların hər birinin ayrı-ayrı məqsədləri var və onlar müsabiqədə iştirak etməklə bu məqsədlərə doğru daha uğurlu bir addım atıblar. Nazirlik olaraq gələcəkdə bu kimi təşəbbüslərdə onları dəstəkləyəcəyimizi bildirmək istəyirəm”.

Çıxış edən gənclər və idman naziri Fərid Qayıbov “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin əhəmiyyətindən danışıraq bildirdi ki, belə

tədbirlərin keçirilməsi Azərbaycan gəncliyinin dünyagörüşünün, innovativ düşüncə tərzinin inkişafını, həmçinin onların ekoloji məsələlərin həllindəki fəal iştirakını dəstəkləyən çox mühüm bir addımdır. Yaşadığımız XXI əsrin texnologiyalar və rəqəmsal yeniliklər əsri olduğunu xatırladan F.Qayıbov deyib: “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsi çərçivələrində 2024-ci ilin 22 iyununda Azərbaycanın gəncliyinə təbrik və təşəbbüslərini reallaşdırmağa çağırışlar edirik. “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin bağlanış mərasimi keçirilib. “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin bağlanış mərasimi keçirilib. “Yaşıl dünya üçün innovasiyalar” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin bağlanış mərasimi keçirilib.

Nazir müavini İlham Əliyevin Sərəncamı ilə 2024-cü ilin “Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” elan olunmasının qarşısında ətraf mühit və “yaşıl inkişaf”la bağlı yeni hədəflər qoyduğunu bildirdi. O qeyd edib ki, bu hədəflər çərçivəsində iqlim dəyişikliyinə qarşı global mübarizədə beynəlxalq həmrəyliyin gücləndirilməsi, eyni zamanda, gənclərin bu sahədə iştirakının artırılması məqsədilə bir çox layihələr və tədbirlər həyata keçirilir: “Prezident İlham Əliyevin gənclərimizə çağırışları qeyd etdiyi “Azərbaycan gəncləri fəaldır, vətənpərvərdir, bilikli, savadlıdır. Gənclər, mən sizə inanıram, güvənirəm” ifadəsi hər bir gənclim üçün yol xəritəsi, inam və məsuliyyət dolu ifadədir. Əminəm ki, gənclərimiz də onlara göstərilən inam və etimad doğrultmaq üçün daim çalışacaqlar, öz bacarıqlarını nümayiş etdirəcəklər”.

Elm və təhsil nazirinin müavini İdris İsayev isə çıxışında bildirdi ki, gənclər cəmiyyətimizin həyatında mühüm rol oynayırlar: “Bu də təbii, gənclərin öyrənmək və ətraf mühitə uyğunlaşmaq qabiliyyətləri digərlərindən daha fərqli və sürətlidir. Bu mənada, gənclərimizdə innovativ düşüncənin formalaşması və inkişafı çox mühüm amillərdən biridir. Çünki əldə edilən biliklərin böyük bir qismi məhz innovasiyalar, elm və təhsil hesabına qazanılır. Buna görə də inkişaf etmiş ölkələr elmin, innovasiyaların inkişafına xüsusi diqqət ayırırlar. Dünyada iqtisadiyyatın əsas hərəkətverici qüvvəsi məhz intellektual əmək formasiyaları hesabına formalaşır”.

“Yaşıl dünya naminə həmrəylik ili” Rəqəmsal İdeya Müsabiqəsinin əhəmiyyəti barədə danışan İ.İsayev əlavə edib ki, gənclərimizi müxtəlif təşəbbüslərlə çıxış etməyə, həmçinin bu təşəbbüslərin innovativ həlli yollarını praktiki olaraq müəyyənləşdirməyə həvəsləndirməliyik: “Biz bunu etməklə gənclərimizi gələcəkdə innovativ liderlərə çevirə bilərik. Çünki gənclərimiz yeni innovativ məhsullar ortaya qoymaqla cəmiyyətimizin inkişafına öz əvəzsiz töhfələrini verə bilərlər. Düşünürəm ki, biz gələcək qarşısında məsuliyyətimizi dərk edərək gənclərimizi bu proseslərə fəal şəkildə cəlb etməliyik. Bunun üçün onları inandırmalıyıq ki, gördükləri işlər cəmiyyətimizin inkişafını istiqamətləndirə bilər. Ona görə biz gənclərimizi öyrətməli və maarifləndirməliyik”.

Nazir müavini həmçinin qeyd edib ki, gənclərimizdə təşəbbüskarlığın artırılması vacib amillərdən biridir. Qlobal problemlərin ilk sirlərində yer alan faktorlardan birinin iqlim dəyişiklikləri olduğunu bildiren İ.İsayev əlavə edib ki, bu məsələ ilə mübarizədə gənclərimizin liderlik keyfiyyətləri son dərəcə təsirli və qürurvericidir: “İqlim dəyişikliyi bu gün global bir problemə çevrilib və əgər bununla bağlı hər hansı tədbirlər görülməzsə, təbii ki, dünyanı ciddi fəsadlar gözləyir. Bunun üçün bizim gənclərimiz bir sıra bacarıqlara malik olmalıdırlar. Bu bacarıqlar, eyni zamanda, “yaşıl bacarıqlar” ola bilər. “Yaşıl bacarıqlar” ətraf mühitin qorunması, ekoloji tarazlığın təmin edilməsi üçün tələb olunan bilik, bacarıq və sərəfətlər sisteminin iştirakıdır. Bu bacarıqlara malik olan gənclərimiz bir sıra innovativ həlləri formalaşdırmaqla tullantıların idarə edilməsi, ətraf mühitin və təbii ehtiyatların qorunması, alternativ enerji mənbələrinin müəyyən edilməsi kimi proseslərdə fəal iştirak edə bilərlər”.

Daha sonra qaliblər mükafatlandırılıb. I yerin qalibi “Dəfnə”, II yerin qalibi “Zəka”, III yerin qalibi “Turan” komandaları, “Yaşıl İdarəetmə” intellektual oyununun qalibi isə “Qayıdış” komandası olub.

Tədbir Yeni Azərbaycan Partiyasının Himninin səsləndirilməsi ilə başa çatıb.

Bülbül Şuşada nəyə kədərlənmişdi?

O, ölümündən bir il əvvəl doğma şəhərini sarsılıraqla tərk etmişdi...

1982 və 2021-ci illərdə ruhu şadlandı

Bu gün Azərbaycan incəsənətinin evozulmaz ismi, böyük sənətkar Bülbülün anadan olmasından 127 il ötür... Her insanın dünyaya gəlişi missiyasıdır. Bülbülün missiyası da Azərbaycan musiqi tarixində yeni səhifə açmasıdır. Murtuza Məmmədov təkə öfəci deyildi, musiqi folklorunun tədqiqatçısı kimi də tariximizdə özünə yer qazanıb.

Ondan qalan mədəni irs siyahında Bülbülün ev muzeyi-şuşada, uşaqlığını keçirdiyi, ilk dəfə musiqi ilə tanış olduğu ev də var. Divardakı yazıya əsasən ev 1788-ci ildə tikilib. İki otaq və bir evyandan

ibarət olan ev Şuşa memarlığının bir hissəsi olduğu ilk baxışdan göstərir. Həmdövrünün xatirələrindən öyrəndiyimizə görə, hələ Bülbül uşaqlıqda öz evlərində məşhur xanəndələri dinləmiş, musiqi alətləri ilə tanış olmuşdu.

1909-cu ildən Gəncədə, 1911-ci ildən Tiflisdə, ardınca Bakıda səsiylə ürəkləri fəth edən Bülbül davamlı səhnə və pedaqoji fəaliyyətinə görə Şuşadakı evə tez-tez baş çəkə bilmirdi.

İnsan dünyanın harasında olur-olsun, uşaqlığının keçirdiyi yerlər daim onu çəkir. Bu qüvvəyə qarşı qoymaq olmur-illərlə o yol gedilməyə də... İnsanın daxilində qaynayıb uşaqlığın cazibəsi. Çox vaxt elə bilirik ki, həmin yerlərə qaıtsaq, uşaqlığımızı elə orada-qoyub gəldiyimiz yerlərdə tapacağıq...

Bülbül də Şuşadakı iki otaqlı ev elə çəkirdi... Deyilənə görə, bu dünya ilə vidalaşmaqdan bir il əvvəl böyük sənətkar oğlu Polad ilə birgə Şuşaya doğulduğu evə gəlirdi. Uşaqlığının keçirdiyi həyatda bostan əkilirdi, əkinə yararlı olmayan guşələrin isə gözdən-nəzərdən düşdüyünü görür. Mənzərə dəyərli olan Bülbül bu mənzərədən-baxımsızlıqdan və bir xalqın mədəniyyət tarixinə bir qat daha zənginlik qatan ömrün parlaqlığından məkanın mahiyyətinin unudulmasından sarsılır.

Hüznü ruhuna sığdır, qəhər dolu səslə deyir: - Başqa millət olsaydı, bu evi muzey edərdi, bu həyatda heykəlimi qoyardın...

Ömrünün xalqın mədəni uralığı yolunda fəda etmiş sənətkar bununla öz millətindən şükətlənirdi, yox... Ona bu cümləni dedirdən düşdüyü kədər quyusunun dibində başını azacıq da olsa yuxarı qaldıra bilməmişdi... Ömrünün ahlı çaydı; ahillik ümid baxımından elə qırsırdı ki!

İllər sonra Şuşadakı ev muzey oldu... Bülbül o günü görmədi... Görmədi, amma hamımız bilirik, əminlik ki, 1982-ci ilin 31 avqustunda ruhu şad idi! Həmin gün Heydər Əliyev göstərişi vermişdi ki, Bülbülün doğulduğu ev yaşadıqı ev muzeyə çevrilsin.

Bu, Ulı Öndərin hələ "sovetlərin gur-gur guraldayan vaxtı"nda belə, öz xalqının mədəniyyətinə, sənətinə verdiyi dəyər idi. Azərbaycan adının uralması, Azərbaycan incəsənətinin ləçək-ləçək paradaqlanması üçün Heydər Əliyev istənilən imkandan yararlanı, lazım gələrsə, o imkanı özü yaradırdı - SSRİ-nin "keçmiş silmə, keçmiş unudurma" siyasəti Azərbaycanın bu mötin övladının iradəsi qarşısında aciz idi!

Heydər Əliyevin göstərişindən sonra Bülbülün doğulduğu ev təmir edilir, ekspozisiya qurulur və öndə inzibati bina inşa edilir (1982-1983). Bu qısa zaman ərzində sənətkarın yaradıcılığı, elmi, ictimai fəaliyyəti ilə bağlı 9 minə yaxın sənəd toplanmışdı.

Ondan sonra Şuşaya yolu düşən hər bir azərbaycanlı bu ev muzeyinə baş çəkməyə tələsirdi. Və hamı oradan möhtəşəm təəssüratlarla ayrıldığını etiraf edirdi. Şuşa özü başdan-baş mədəniyyət beşiyi idi: bu aspektdən baxanda, Bülbül kimi bir sənətkarın o beşikdə minilliklərin o tayından yetişən xalq hikmətinin laylasını dinləyə-dinləyə, təkrarlaya-təkrarlaya yetişməsinin heç də təsadüfi olmadığını görürük.

1992-ci ildə Şuşanın başı üstündə ösən yağdı düşmən tufanı Bülbülün ev muzeyinə də sirayət etdi. Özlərinə qurama tarix uyduran ermənilər nə mədəniyyət, nə mədəniyyət qədrini bilirdi. Ev muzeyinə qarşı belə, vandallıq tətbiq etməkdən çəkinmədilər. Beləcə, ev muzeyi 1992-ci ildə fəaliyyətini dayandırdı... Ta ki, 2020-ci ilə - Böyük Fəzərimizdəkə Bülbülün anadan olduğu evdə qərib şükət hökm sürdü. Öz doğmalarından ayrı düşmüşlər deyilmi qoriblər?! İşğal altındakı bir qarxaq, bir daş da qərib oldu o illər ərzində...

Onlar o qəribliyi yaşadılar, ağrısını biz xalq olaraq hiss etdik. Şuşadakı hansısa evdən bir daş düşdü, Bakıda bir nəhənin yuxusu qaçdı o gecə, üreyinə damanı bayatı elədi. Şuşalı, qarabağlı bayatların sayı bəzən çoxalır...

2020-ci il isə vüsəl il oldu, min şükür! Şuşanın işğaldan azad olunması Ali Baş Komandanımız İlham Əliyevə ata vəsiyyəti idi. O, uzaqgörən siyasətçi, yenilməz sərkərdə olduğunu bütün dünyaya göstərdi -mənsubu olduğu xalq bunu çoxdan bilirdi - komandanı olduğu ordu ilə 44 günə Zəfərə imza atdı!

Ondan sonra başladılar sərhəd dirəklərinin öz yerində bərkiməsi və mədəni abidələrimizin birca-bircə abadlaşdırılması. 2021-ci ilin avqustunda Müzəffər Ali Baş Komandanımız İlham Əliyev və vitse-prezidentimiz Mehriban Əliyevanın iştirakı ilə Bülbülün Şuşadakı ev-muzeyinin yenidən açılışı oldu.

Evdə yenidən muzey ekspozisiyası quruldu, həyatda Bülbülün yeni hazırlanan büstü qoyuldu. İşğal dövründə vandallığa məruz qalmış büst də bu gün həmin həyatda - erməni vəhşiliyinin, ermənilərin mədəniyyət, incəsənət məfhumlarını dərk edə bilməmələrinin simvolu kimi.

Bir azərbaycanlı kimi özümü şanslı və xoşbəxt insan olaraq hiss edirəm. Çünki qalib xalq qalib vətəndaşı olmaqla yanaşı, həm də Şuşamızın azadlığından sonra oraya ilk dəfə ayaq basanlardan, Bülbülün ev muzeyini, həm güllələnmiş yaralı büstünü, həm də onun yanındaca ucaldılmış yeni büstünü görənlərdənəm. Bülbülün uşaqlıq budağındakı quşlarla səs-səse verib məhnlər oxuduğu və bu sayədə "Bülbül" adını aldığı ağacın kölgəsində dayanıb böyük sənətkara qovuşmuş evə, başına gətirilən minbir zillətə baxmayaraq, xatirələrini qoruyub-saxlayan divarlara, ağaclarla baxarkən köksüm qabardı, ruhum dolaşdı uzaqlarda-uzaqlarda... Bir daha pıçıldadı dodaqlarım: şükür, ya Rəbb!

Hazırda ev muzeyində Bülbülün uşaqlıq dövrünü əks etdirən foto-şəkillər, bir neçə şəxsi əşyası, qavali sərğilərin. Qısa müddətdə on minlərlə insanın ziyarət etdiyi muzey artıq ümumbəşəri mədəniyyət beşiyi olub desəm, yanlışmaram. Muzeyin xatirə kitablarına nəzər salmaq kifayətdir ki, orada dünyanın hər yerindən gələn və muzeyi ziyarət edən qonaqların möhtəşəm təəssüratlarını oxuya bilək.

Bülbülün anadan olduğu gündür. Dünya musiqi tarixinin Azərbaycan hikmətinin bir zərrə pay aldığı gündür! Əminəm ki, böyük sənətkarın ruhu şaddır və hər il doğulduğu gündə öz ata yurduna baş çəkməyə gəlir. İllərlə yad olındı inləyən evin abadlığı, şənliyi təkə Bülbülün deyil, Azərbaycan mədəniyyətinin bu dünyadan köç etmiş nümayəndələrinin hamısının ruhunu sevindirir.

Şahənə MÜŞFİQ

11-ci beynəlxalq konfrans

Fransanın müstəmləkəçilik siyasəti və təxribatları ifşa olunur

Azərbaycanın təklifləri əsasında formalaşan Bakı Təşəbbüs Qrupu (BTQ) Fransanın müstəmləkəçilik siyasətinin ifşasını davam etdirir. Bununla bağlı müxtəlif səviyyələrdə silsilə tədbirlər keçirilir və müstəmləkəçilik siyasətinin təmsilçilərinin iştirakı ilə önəmli müzakirələr aparılır. BTQ tərəfindən iyunun 20-də BMT-nin Nyu-Yorkdakı mənzil-qərargahında "Müstəqilliyə və fundamental azadlıqlara doğru: Müstəmləkəçiliyə son qoyulmasında C24 Komitəsinin rolu" adlı beynəlxalq konfrans keçirilib.

8 ərazinin təmsilçilərinin iştirakı ilə baş tutan beynəlxalq konfrans

BTQ tərəfindən təşkil olunan beynəlxalq konfransda Fransa və Niderlandın işğal altındakı 8 ərazidən - Korsika, Fransız Qvianası, Qvadelup, Martinik, Maohi Nui (Fransız Polineziyası), Kanaki (Yeni Kaledoniya), eləcə də Sent-Martin, Bonayre, həmçinin ABŞ, Fransa, Braziliya, Qəmə Adaları İttifaqı, Qayana və Niderlandın rəsmi şəxslər, müstəqillik hərəkatlarının rəhbərləri, dekolonizasiya üzrə ekspertlər, deputatlar və tədqiqatçılar iştirak ediblər. Eyni zamanda, El-Salvador, Argentina, Suriya, Əlcəzirə, Braziliya, Fələstin və Qəmə Adaları İttifaqının BMT-dəki Daimi nümayəndələrinin diplomatları konfransın işinə qatılıb.

Əvvəlcə Yeni Kaledoniya bu günlərdə Fransa polisi tərəfindən öldürülən mülki şəxslərin xatirəsi bir

dəqiqlik sükutla yad edilib.

Konfransda çıxış edən Bakı Təşəbbüs Qrupunun şöbə müdiri Elgün Hacıyev bildirdi ki, BTQ sayca 11-ci beynəlxalq konfransını təşkil edib və müstəmləkəçilik siyasətinin üzvlərinin problemlərini Fransanın tətbiq etdiyi blokadadan sərəməli şəkildə çıxarmaqla dünya ictimaiyyətinin diqqətinə çatdırılıb.

Bakı Təşəbbüs Qrupunun icraçı direktoru Abbas Abbasov videomüraciətində qeyd edib ki, BTQ davamlı olaraq müstəmləkəçiliyə məruz qalmış regionlarda real vəziyyəti dünya ictimaiyyəti qarşısında qaldırır. Ömün sözlərinə görə, Bakı Təşəbbüs Qrupu müstəmləkəçilik siyasətinin azadlığı uğrunda ədalətli mübarizəsini dəstəkləməyə davam edəcək.

BMT səviyyəsində təqdir olunan təşəbbüs

Bu sözləri KİV-ə açıqlamasında Bakı Təşəbbüs Qrupu tərəfindən təşkil olunan beynəlxalq konfransda iştirak edən BMT-nin idarəçilik üzrə eksperti Karlayl Korbin deyib.

"Hər zaman eyni mövqedə olan insanlarla bir araya gəlib müzakirələr aparmaq mümkün olmur. Hekayələri dinləmək, ən əsası da birgə strategiyaları inkişaf etdirmək çox gözəl addımdır və Bakı Təşəbbüs Qrupu bunu edir. Ümid edirik ki, bu təmaslar davamlı olacaq", - deyərək BMT-nin eksperti bildirib.

"Dünyada olan müstəmləkəçilik siyasətinin nümayəndələrini bir araya toplamaq çox yaxşı təşəbbüsdür".

Xəbər verildiyi kimi, bu günlərdə Türkiyə Prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanla telefon danışıqı aparıb. Bu barədə Türkiyə Prezident Administrasiyası məlumat yayıb.

Türkiyə və Ermənistan liderlərinin telefon danışıqı aparmaları müzakirələrə yol açıb. Bu günlərdə müxtəlif səviyyələrdə

Türkiyə - Ermənistan münasibətləri hansı şərtlərlə normallaşsın bilər?

münasibətlərinin normallaşması, sərhədlərin açılması mümkündürmü" sualı ətrafında fərqli fikirlər ifadə olunur. Bəs indiki geosiyasi reallıqlar fonunda Türkiyə-Ermənistan münasibətlərinin perspektivləri necə görünür?

Azərbaycan və Türkiyənin uzlaşdırılmış siyasəti

Türkiyə və Ermənistan arasında münasibətlərin normallaşmasına gedən yol bir sıra mühüm şərtlərdən keçir. Burada heç şübhəsiz ki, Azərbaycan-Türkiyə münasibətləri qırmızı xətt təşkil edir.

Yeni Türkiyə - Ermənistan münasibətlərinin normallaşmasını Azərbaycanla Türkiyənin koordinasiyalı siyasətindən kənarında təsəvvür etmək mümkün deyil. Bu gün Azərbaycan - Türkiyə münasibətləri özünün zirvə nöqtəsindədir. Artıq dünya çapında qəbul olunur ki, Türkiyə olmayanda Azərbaycan, Azərbaycan olmayanda Türkiyə var. Buna aid çoxsaylı misallar sadalamaq mümkündür. 2014-cü il aprelin 24-də Praqada dövlət və hökumət başçılarının iştirakı ilə keçirilən "Şərq tərəfdaşlığı" Proqramının 5 illiyinə həsr olunmuş sammiti yada salaq. Həmin sammitdə Ermənistanın sabiq prezidenti S.Sarkisyan Türkiyə nümayəndəsinin yoxluğundan istifadə edərək qardaş ölkə barədə "soyqırım" şantajlarına rəvac vermişdi. Prezident İlham Əliyev onu "Türkiyə yoxdur, mən buradayam!" mesajı ilə susdurmuşdu.

Oxşar münasibətlər, həmçinin Türkiyə tərəfindən sərgilənir. Xüsusi olaraq vurğulamaq lazımdır ki, Türkiyə Azərbaycanın dövlət

müstəqilliyini ilk tanıyan dövlətdir. Qardaş Türkiyə Azərbaycana qarşı apardığı işğalçı siyasətinə cavab olaraq Ermənistanla bütün siyasi-iqtisadi əlaqələri dayandırdı, eyni

zamanda, 1993-cü ildən etibarən bu ölkə ilə sərhədlərini bağlayıb. Qardaş ölkə 44 günlük Vətən müharibəsində və ondan sonrakı mərhələdə Azərbaycana güclü mənəvi-siyasi dəstək verib.

Şuşa Bəyannaməsi ilə müttəfiqlik münasibətləri rəsmi qaydada təsdiqlənən Azərbaycan və Türkiyə müxtəlif istiqamətlərdə uzlaşdırılmış siyasətə həyata keçirirlər. O cümlədən Türkiyənin siyasi rəhbərliyi Ermənistanla münasibətlərin normallaşmasını, sərhədlərin açılmasını əsas şərtni bərkəməli şəkildə diqqətə çatdırıb. Bu şərt ondan ibarətdir ki, Türkiyə-Ermənistan münasibətlərinin normallaşması Ermənistanın Azərbaycanın sülh təkliflərini qəbul etməsindən keçir.

Yeni Kaledoniya çətin dövərdən keçir

Tədbirdə Sent-Martin, Korsika, Martinik, Fransız Qvianası, Qvadelup və Bonayredən olan müstəqillik hərəkatı üzvləri onları müstəmləkə

altında saxlayan Fransa və Niderland hökumətlərinin bu ərazilərdə həyata keçirdiyi kolonial siyasət, habelə ərazinin sahibi olan yerli xalqların fundamental hüquqlarının kobud şəkildə pozulması, təbii sərvətlərinin qanunsuz talan edilməsi və beynəlxalq öhdəlikləri yerinə yetirməməsi haqqında ətraflı məlumat verilib və yerli xalqların tələblərinə məhəl qoymayaraq, hələ də müstəmləkəçilik siyasətini davam etdirməsini sərə şəkildə qınayıblar.

"BMT-nin Nyu-Yorkdakı mənzil-qərargahında baş tutan tədbirdə Korsikadakı vəziyyəti göstərmək üçün iştirak etmişdik".

Bu sözləri KİV-ə açıqlamasında Korsika Assambleyasının sabiq prezidenti Jan-Qi Talamoni deyib. O bildirdi ki, Korsika haqqıqətən müstəmləkəçilik, müstəmləkəçiliyin bütün şərtləri bu ərazilərdə öz əksini tapıb.

Yeni Kaledoniyanın xarici işlər naziri Mikhael Forrest xalqın çətin dövərdən keçdiyini diqqətə çatdırıb və Fransa polisi tərəfindən öldürülən mülki şəxslərin xatirəsinin yad edildiyi üçün konfrans iştirakçılarına təşəkkür edib. Bildirdi ki, Bakı Təşəbbüs Qrupunun bu konfransı Yeni Kaledoniya kimi müstəmləkəçilikdən əziyyət çəkən xalqlara öz səslərini eşitdirmək imkanı yaradıb.

Xatırladaq ki, Yeni Kaledoniya yerli kanak xalqı Yelisey Sarayının həyata keçirmək istədiyi "konstitusiyası islahatları"na qarşı ayağa qalxıb. Bu mürtəce "islahatların" əsas hədəfi Yeni Kaledoniya elektoratının tərkibini dəyişməkdir.

Fransa hakimiyyəti müstəmləkəçilik siyasətini dəstəkləyən tədbirləri beynəlxalq ictimaiyyətdən gizlətmək üçün bütün mümkün vasitələrdən istifadə etməyə çalışır. Yelisey Sarayı bu dəfə də iç üzünü göstərib. Belə ki, Makron hökuməti tərəfindən BTQ-nun növbəti tədbirini pozmağa cəhdlər edilib.

Bu barədə Bakı Təşəbbüs Qrupunun şöbə müdiri Elgün Hacıyev məlumat verib. O, dövlət olunmuş bəzi şəxslərin tədbirə qatılma bilməyəcəklərini vurğulayaraq deyib: "Bunun səbəbi Fransa hökumətinin

Fransa iç üzünü növbəti dəfə göstərdi

əsas göstərmədən onları öz hava limanlarından buraxmamasıdır. Biz hesab edirik ki, bu, təzyiqlik vasitəsidir. Lakin onların buraxılmaması bizim mübarizəmizə heç bir mənfi təsir göstərməyəcək. Biz hər zaman müstəmləkələrin ədalətli mübarizəsini dəstəkləyirik".

MÜBARİZ

Zəngəzur Dəhlizinin açılması şərti

yalnız Azərbaycanın əsas hissəsi ilə blokada şəraitində olan Naxçıvan arasında əlaqəni təmin etməyəcək, həm də bütün region dövlətləri arasında əlverişli nəqliyyat bağlantısı yaradacaq.

Zəngəzur Dəhlizi ilə bağlı Azərbaycanın və Türkiyənin mövqeyi tam üst-üstə düşür. Rəcəb Tayyib Ərdoğan müxtəlif auditoriyalarda bəyan edib ki, Zəngəzur Dəhlizinin həyata keçirilməsi ilə bölgənin iqtisadi və sosial həərəkətliyi ən yüksək həddə çatacaq. Bir qədər bundan əvvəl Türkiyənin nəqliyyat və infrastruktur naziri Abdulkadir Uraloğlu Zəngəzur Dəhlizinin önəminə yenidən diqqət çəkib. O, Süveyş kanalında və Qırmızı dənizdə baş verən insidentlərlə əlaqədar global ticarətdə yaranan riskləri vurğulayıb. Türkiyəli nazir deyib: "Zəngəzur Dəhlizinin açılması nəticəsində Asiya ilə Avropa arasında iqtisadi əlaqələrin qurulması üçün yeni mühüm alternativ meydana çıxacaq".

Türkiyə-Ermənistan münasibətlərinin normallaşması kontekstində regiona kənar güclərin gəlməsi ehtimalları diqqətdən kənar qala bilməz. Hazırda Ermənistan Cənubi Qafqaz regiondakı kənar arzuolunmaz qonaqların gəlməsi üçün ən cəlbədar məkən qismində çıxış edir. Daha dəqiq desək, Fransa kimi ölkələr məhz Ermənistanın hərbi-siyasi rəhbərliyinin, necə deyirlər, xeyir-duası ilə regionda mövcudluğa can atırlar. Xatırladaq ki, məhz Ermənistan rəhbərliyinin dəvəti əsasında bu ölkədə yerləşən Avropa İttifaqının (Aİ)

Regionun arzuolunmaz qonaqları

mülki missiyası burada qonşu dövlətlər bərəsində kəşfiyyat məlumatları toplamaqla məşğuldur.

Təbii ki, Ermənistan rəhbərliyinin bu yöndə fəaliyyətləri region dövlətlərini, o cümlədən də Türkiyəni qəncətmir. Rəcəb Tayyib Ərdoğan Azərbaycan Prezidenti ilə birlikdə 3+3 formatından çıxış edib. Ermənistanın isə bu formatda iştirakı formal xarakter daşıyır.

Bütün bu kimi amillərə istinad etməklə Türkiyə və Ermənistan liderlərinin telefon danışıqının pərdəarxası məqamları barədə möyyəyan qənaətlər ifadə etmək mümkündür. İstisna deyil ki, R.T.Ərdoğan telefon danışıqında N.Paşinyana zəruri xatırlatmalar edib.

Mübariz ABDULLAYEV

Avropa İttifaqının xarici işlər və təhlükəsizlik siyasəti üzrə ali nümayəndəsi, Aİ Komissiyasının vitse-prezidenti Cozep Borrel növbəti dəfə Cənubi Qafqazda real vəziyyəti təhrif edib və Azərbaycanı qarşı qərəz nümayiş etdirib. Belə ki, o, Avropa Parlamenti üzvlərinin suallarına cavabında "erməni məhbusların" azad olunması və Qarabağ bölgəsini tərk etmiş ermənilərin hüquqları, o cümlədən öz evlərinə qayıtmaq hüququnun təmin olunması istiqamətində Azərbaycanı "çağırış" edib. "Aİ əminidir ki, Azərbaycanda saxlanılan "erməni məhbusların" azad edilməsi və vətəninə qayıtması da daxil olmaqla etimadın möhkəmləndirilməsi tədbirləri ümumi sülh prosesinə fayda verə bilər və tərəflər arasında etimadın yaradılmasına yol açar", - deyərək Borrel iddia edib.

Əslində, Borrelin ölkəmizə qarşı qərəz nümayiş etdirməsi ilk hal deyil. Bundan əvvəl də Aİ-nin ali nümayəndəsi dəfələrlə erməni lobbisinin diqtəsinə uyğun davranışlar sərgiləyib. Ötən il 19-20 sentyabrda Qarabağda keçirilən antiterror tədbirləri zamanı da Borrel erməni separatçılarna açıq dəstək göstərmişdi. Eləcə də Avropa İttifaqının Xarici Əlaqələr Şurasının Brüsseldə keçirilən iclaslarında da Borrel Azərbaycanı "məsajlar" vermişdi. Belə ki, o, həmin toplantılarda Ermənistanın vəkili kimi çıxış edib, İrəvanı "daxildən və xaricdən sabitliyi pozmaq cəhdlərinə qarşı sayıd olmağa" çağırırdı.

Borrelin Avropa Parlamentindəki son fikirləri də onun erməni lobbisinin xidmətində olduğunu bir daha təsdiqləyir. Artıq məsələyə Azərbaycan Xarici İşlər Nazirliyi münasibət bildirib. Nazirliyin mətbuat xidmətinin rəhbəri Ayxan Hacızadə bildirib ki, bu fikirlər Aİ-nin ali nümayəndəsi-

nin erməniləri razi salmaq, habelə heç bir mənavi və faktiki əsası olmayan iddianı irəlilətmək üçün göstərilən növbəti cəhdidir. Biz bu yalan və təhrifkəddi iddiaları rədd edirik. Məlumdur ki, Azərbaycan 2020-ci il müharibəsindən sonra humanitar jest olaraq, habelə beynəlxalq humanitar hüquq üzrə öhdəliklərinə uyğun şəkildə hərbi əsir statusu olan və ya saxlanılan şəxslər hesab edilən 200 nəfərdən artıq erməni azadlığa buraxılıb və repatriasiya edib. Azərbaycanda saxlanılan bütün erməni hərbi əsirlər və mülki şəxslərlə 1949-cu il Cenevrə Konvensiyalarının tələblərinə uyğun şəkildə rəftar edilib, onlar işğəncələrə, təhqirlərə və qeyri-insani rəftara məruz qalmayıblar. Onların hər birinə həbsdə olarkən tibbi xidmət göstərilib, müayinələrə keçiblər, BQXK həmin şəxslərlə mütəmən görüşlər keçirib və ailələri ilə təmasları qurulub. Buna baxmayaraq, onlar Azərbaycan tərəfindən Ermənistanə qaytarıldıqdan sonra, Ermənistan hakimiyyəti tərəfindən həmin şəxslərin bəziləri həbs olunub və sorğusuz ediləblər.

A.Hacızadənin də qeyd etdiyi kimi, həbsdə qalan müharibə cinayətkarları, separatçı liderlər və digər erməni əsirlər isə ya müharibə cinayətləri, etnik təmizləmə, hərbi təcavüz, işğəncə və digər

Borrel erməni lobbisinin xidmətçisi rolunda...

Aİ-nin ali nümayəndəsi indi də hərbi cinayətlər törətmiş erməni separatçılarna vəkillik edir

ağır cinayətlərdə ittiham olunur, ya da artıq bu cinayətlərə görə məhkum ediləblər, yaxud da onlarla bağlı istintaq prosesi davam edir. Cenevrə Konvensiyalarına, habelə, ümumilikdə, beynəlxalq və milli qanunvericiliyə uyğun olaraq, Azərbaycan bu kimi cinayətlərin araşdırılması və mühakiməsi üzrə hüquq və öhdəliklərə malikdir. Bu kimi həbslərin tam hüquqi əsası var və bu, saxlanılan şəxslərin hüquqlarına xələf gətirir. Hətta saxlanılan şəxslər hərbi əsir olsalar belə, III Cenevrə Konvensiyasına əsasən, ittiham oluna biləcəkləri bir cinayət törətdiklərinə görə cinayət təqibi davam edən hərbi əsirlər, bu kimi məhkəmə prosesi bitənə və lazım gələrsə, cəzalarını çəkib bitirənə qədər məhbushuqda saxlanıla bilər.

Amma nədənsə C.Borrel bu dəfə də Ermənistanın 30 illik işğalçı siyasəti dövründə törətdiyi beynəlxalq və müharibə cinayətlərinə səssiz qalıb. Hansı ki, erməni tərəfinin cinayətləri bəşəriyyətə qarşı yönəlmiş cinayətlər sırasındadır. XİN rəsmisinin də vurğuladığı kimi, Aİ-nin öz diqqətini Ermənistanın azərbaycanlı hərbi əsir-

lərdə və mülki məhbuslara, eləcə də itkin düşmüş azərbaycanlılara qarşı qəddar rəftarına dair sübutlara yönəltməyi daha məqsəduyğun olardı. Ermənistanın hərbi təcavüzü

başlayandan bəri 3890-dan çox azərbaycanlı itkin düşüb və onların taleyi naməlum olaraq qalmaqdadır. İtkin düşənlərin 3171 nəfəri hərbi, 719 nəfəri (71 uşaq, 267 qadın və 326 ahl şəxs daxil olmaqla) isə mülki şəxslərdir.

Ermənistan və digər ölkələrə köç edən ermənilərin hüquqlarının təmin edilməsi ilə bağlı şərtlərə gəldikdə isə xatırlatmaq vacibdir ki, Azərbaycanın reintegrasiya çağırışına, proqramına və bu istiqamətdə addımlarına baxmayaraq, yerli erməni əsilli şəxslər ölkəmizi tərk etməyə geri qayıtmamaq qərarına gəliblər. Təəssüf ki, evləndirən zorla və amansızcasına didərgin düşmüş 1 milyona yaxın azərbaycanlı qaçqın və məcburi köçkünlərin hüquqları ilə bağlı Aİ tərəfindən 30 il yaxın müddət ərzində heç bir narahatlıq və ya çağırış şahidi olmamışıq. "Azərbaycan bu həlledici məqamda Aİ tərəfinin regionda sülh sayələrini sarsıdan qərəzli bəyanatlarla çəkinməyini gözləyir", - deyərək XİN rəsmisi bəyan edib.

Qeyd edək ki, Qərbi Azərbaycan

İcması da Cozep Borrelin Azərbaycanı qarşı yönəlmiş fikirlərinə etiraz edib. Bununla bağlı İcmanın bəyanatında bildirilib ki, C.Borrel Avropa Parlamentinin deputatlarının sorğusunu cavablandırarkən, Azərbaycanda ağır cinayət törətməkdə şübhəli bilinərək haqlarında həbs qatımın tədbiri görülmüş, əli Azərbaycan xalqının qanına batmış bir qrup separatçının azad olunmasını tələb edərək, məhkəmənin işinə müdaxilə etməyə cəhd göstərib. Bundan əlavə, Aİ nümayəndəsi Azərbaycanın reintegrasiya təklifini rədd edərək, Qarabağdan köçüb gəlmiş ermənilərin qayıdışından danışıqda, Ermənistanın zorla qovulmuş azərbaycanlıların qayıdış hüququ barədə bir kəlmə də olsun danışmayıb. "Bütün bunlar Cozep Borrelin qərəzini və ikili standartı nümayiş etdirir. Belə yanaşma Azərbaycan ictimaiyyətində Avropa İttifaqının imicinə ciddi xələf vurur", - deyərək İcmanın bəyanatında vurğulanıb.

Qərbi Azərbaycan İcması Avropa İttifaqını Azərbaycanı qarşı qərəzli yanaşmasından imtina etməyə, sülh prosesinə mane olmamağa və Ermənistanın qovulmuş azərbaycanlıların dinc, təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə geri qayıtmasını dəstəkləməyə çağırıb.

Nardar BAYRAMLI

İcmadan çağırış...

"Qərbi Azərbaycan İcması qayıdış məsələsi üzrə Ermənistan hökuməti ilə hər zaman birbaşa dialoqa hazırdır"

20 İyun tarixi beynəlxalq miqyasda Ümumdünya Qaçqınlar Günü kimi qeyd olunur. Ermənistan qovulmuş azərbaycanlıları özündə birləşdirən Qərbi Azərbaycan İcması da 20 İyun - Ümumdünya Qaçqınlar Günündə büt

tün dünyadakı köçkünlərlə həmrəyliyi bildirib və dünya ictimaiyyətinə qaçqınlar məsələsinə daha artıq diqqət yetirməyə çağırıb.

Məlumdur ki, Azərbaycan xalqı ötən iki əsr ərzində silahlı münaqişələr, işğal, etnik təmizləmə, zorla köçürülmə və soyqırımlardan böyük əziyyət çəkib. Azərbaycanlıların vaxtilə mütləq əksəriyyət təşkil etdiyi İndiki Ermənistan ərazisində tamamilə qovulması 1991-ci ildə başa çatıb. Aparılmış etnik təmizləmə nəticəsində İndi həmin ərazidə yalnız ermənilər yaşayırlar. Azərbaycanlılara qarşı törədilmiş etnik təmizləmə əksər hallarda dövlət orqanların

sistemli fəaliyyəti ilə zərərli, soyqırım, kütləvi qətləmə və insanlıq əleyhinə digər cinayətlər və insan hüquqlarının kobud pozulması yolu ilə həyata keçirilib. Bu proses 1905-1906, 1918-1921, 1948-1953 və 1987-1991-ci illərdə xüsusilə şiddətli və amansız olub. Ermənistan adlanan ərazidə azərbaycanlılara məxsus olan tarixi və mədəni irs, o cümlədən məscidlər və qəbiristanlıqlar kütləvi şəkildə dağıdılıb, yer adları dəyişdirilib, azərbaycanlılara qarşı sistemli xarakterli irqi ayrı-seçkilik həyata keçirilib.

Azərbaycanlılara qarşı etnik təmizləmə və digər cinayətlərdə iştirak etmiş şəxslər və onların əməlləri Ermənistan dövlət səviyyəsində mükafatlandırılıb və təltif olunublar. Bütün bunlar Ermənistanın hakim dairələrində cəzasızlıq hissi yaradıb və onları Azərbaycanın beynəlxalq aləmdə tanınmış ərazilərinə qarşı iddialara, güc tətbiqinə, hərbi işğala, əlavə kütləvi miqyaslı etnik təmizləməyə və insanlıq əleyhinə digər cinayətlərə həvəsləndirib. 30 il davam etmiş işğal siyasəti bunun göstəricisidir. Digər tərəfdən, İndiki Ermənistan ərazisində qovulmuş azərbaycanlıların öz evlərinə qayıdış bilməməsi, bu ölkədə monoetnik

dövlətçilik, etnik təmizləmə və sistemli irqi ayrı-seçkilik vəziyyətinin davam etməsi böyük ədalətsizlikdir və bu, davamlı sülhün bərqərar olunmasına böyük əngəl törədir.

Ermənistan rəhbərliyinin azərbaycanlıların təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə öz doğma torpaqlarına geri qayıtması hüququnu təxiz etməsi, yüz minlərlə azərbaycanlının daxil olduğu Qərbi Azərbaycan İcmasının Ermənistan rəhbərliyini bu istiqamətdə dialoqa çağırışına qarşı çıxması, bu hüquqların tələbinin "ərazi iddiası" kimi təqdim edilməsi Ermənistanın "insan hüquqlarına" heç bir dəyər verməyən və "etnik təmizləmə əsasında monoetnik dövlət titulu" qorumaq üzrə məkrli siyasətinin bir göstəricisidir. Ermənistan azərbaycanlıların qovulması nəinki tarixi faktıdır, eynilə, həm sovet Ermənistan dövründə, həm də 1990-cı illərdən bəri minlərlə Azərbaycan toponimləri məqsədyönlü şəkildə dəyişdirilib, tarixi torpaqlarımızda xalqımızın irsi məhv edilib, tarixi abidələrimiz dağıdılıb.

Qərbi azərbaycanlıların doğma yurdlarına qayıdışının təmin olunması onların beynəlxalq hüquq çərçivəsində müəyyənlanmış fundamental haqlarından biridir. Qa-

yıdışın təmin edilməsi üçün bütün imkanlardan, o cümlədən beynəlxalq platformalardan istifadə olunur. İcmamız sülh prosesində bəyanatında qeyd olunduğu kimi, köçkünlük probleminin dayanıqlı həlli didərgin düşmüş insanların təhlükəsiz və ləyaqətli şəkildə öz yurdlarına qayıtmasına şərait yaratmaqdan keçir: "Qərbi Azərbaycan İcması, üzvlərinin öz doğma torpaqlarına qayıdış məqsədində dialoq yolu ilə nail olmağa əzminədir. İcma beynəlxalq hüququn norma və prinsiplərinə, o cümlədən dövlətlərin ərazi bütövlüyünə və suverenliyinə, həmçinin sülh, bərabər və birgə yaşayış dəyərlərinə hörmət edir. Qərbi Azərbaycan İcması qayıdış məsələsi üzrə Ermənistan hökuməti ilə hər zaman birbaşa dialoqa hazırdır. İcmamız davamlı dialoq cəhdlərinə baxmayaraq, Ermənistan hələ də onun çağırışlarına cavab verməyib. Ermənistan tərəfinin dialoqdan yayınması ədalətli və davamlı həll istiqamətində irəliləyişə yardım etmir".

Qərbi Azərbaycan İcması Ermənistan hökumətinə beynəlxalq insan hüquqları öhdəliklərinə hörmət etməyə və Ermənistan qovulmuş azərbaycanlıların qayıdışına şərait yaratmağa çağırıb.

NARDAR

Moskva-Pxenyan paktı...

Avropanın mərkəzində rənglər "tündlədikcə" səflər böllü olur, sirlər formalaşır. Xüsusilə, Avropanın və NATO-nun son günlərdə anti-Rusiya çağırışlarını gücləndirməsi ortaya yeni mənzərə çıxarıb. NATO-nun Baş katibi Yens Stoltenberqin Rusiyadakı silah obyektlərinin məhv edil-

məsi üçün Qərb silahlarının istifadəsinə qoyulan qadağanın aradan qaldırılmasına çağırış etməsinin ardından Böyük Britaniya, Latviya, Litva, Niderland, Polşa, Finlandiya, Fransa, Çexiya, İsveç və Estoniya Ukraynaya öz silahları ilə Rusiya ərazisinə zərbələr endirməyə icazə verməsi və-

ziyyəti dramatikləşdirib. Artıq 32 üzvün təxminən 1/3 tərəfindən "yaşıl işıq" yandırılması gələcək reallaşacaq Vaşinqton Sammitində məsələ ilə bağlı hansısa qərarların alınma ehtimalını da gücləndirir. Başqa sözlə, Qərb artıq Mərkəzi Avropada açıq kartla oynamaq qərarına gəlmişdir.

ni bildirir. Bunun qarşılığında isə təbii olaraq qarşı tərəf də "boş dayanmır". Rusiya prezidentinin son dövrlərdə etdiyi səfərlər buna real sübutdur - bir ay öncə Çinə, ardından isə Koreya Xalq Demokratik Respublikasına edilən səfərlər hazırlığın bir tərəfli qaydada aparılmadığını deməyə əsas verir. Bu kimi səfərlər on zından "real sərhəd"i müəyyənləşdirir - Rusiyanın üzünü şərqə və cənuba çevir-

Qərb Uzaq Şərqdə mövqelərini gücləndirə biləcəkmi?

məsinin ardında dayanan səbəblər kifayət qədərdir. İlk növbədə Çin hər zirdə dünyanın aparıcı iqtisadi-hərbi güclərindən biri sayılır, KXDR isə ABŞ ilə real düşmən mövqeyindədir...

Yeni əməkdaşlıq mərhələsi

Putinin KXDR səfəri çərçivəsində xüsusi yerə malik olan məsələ təbii ki, Rusiya və Şimali Koreya liderləri arasındakı danışıqların yekunu olaraq əldə edilmiş razılığın rəsmiləşdirilməsi - Hər tərəfli Strateji Tərəfdaşlıq Sazişinin imzalanmasıdır. Sənəd bir sıra məqamlarına görə fərqlənir və gələcək tərəfdaşlığın funksionallığını artırır. Təsdiqlənən kimi, Rusiya prezidenti hazırlanmış sənədi fundamental adlandırır və onun uzun illər Rusiya ilə KXDR arasında münasibətlərin əsasını təşkil edəcəyini qeyd edib.

Müqavilə iki ölkə arasında münasibətlərdə əsas sənədlərdir - 1961-ci il Dostluq və Qarşılıqlı Yardım Müqaviləsi, 2000-ci il Dostluq, Mehriban Qonşu-

luq və Əməkdaşlıq Müqaviləsi, həmçinin 2000 və 2001-ci il Moskva və Pxenyan Bəyannamələrini əvəz edir.

Rusiya prezidentinin beynəlxalq məsələlər üzrə köməkçisi Yuri Uşakov bildirib ki, yeni sənədin ortaya çıxması, dünyada və regionda geosiyasi vəziyyətin dərin təkamülü və son zamanlar ikitərəfli münasibətlərdə baş verən keyfiyyət dəyişiklikləri ilə bağlıdır. O, həmçinin Şimal-Şərqi Asiya regionuna daha böyük sabitlik gətirmək niyyətindədir.

Nəzərə alınmalıdır ki, Putinin Pxenyan səfəri yeni prezidentlik dövrünün ikinci səfəridir - ilk səfər ötən ay Çinə edilmişdi. Ardında "siyasi-hərbi mütəfiqlərin" ziyarət edilməsi, yeni sazişlər və yeni müqavilələrin imzalanması təbii ki, həm də ortadakı müəyyən təhdidlərdən qaynaqlanıb - Kreml anlayır ki, iyulda baş tutacaq Vaşinqton sammiti qarşı qütblər üçün xoş gələcək vəd etmir - Yens Stoltenberqin əvəzlənməsi prosesinin hələ də yubadılması da bunu deməyə əsas verir. NATO

Baş katibinin həm səfərə, həm imzalanmış sazişlərə, həm də digər məsələlərə münasibəti də çox şeydən xəbərdar verir. Qeyd edək ki, Yens Stoltenberq Rusiya - KXDR əməkdaşlığının yeni mərhələsi haqda məsələyə münasibət bildirib - o qeyd edib ki, Moskva-Pxenyan müdafiə paktı bu ölkələrin əməkdaşlığının gücləndiyini göstərir. Stoltenberqin fikrinə görə, Çin və Şimali Koreya Ukraynaya müharibəsində Rusiyaya hər tərəfli hərbi dəstək göstərib: "Biz anlamahtıq

NATO hərəkətə keçir...

ki, zaman keçdikcə avtoritar rejimlər daha da sıx birləşir və bir-birinə güclü dəstək verir. Rusiyanın Asiya-Sakit okean regionu ölkələri ilə əməkdaşlığının güclənməsi NATO ilə burada yerləşən dövlətlər arasında əlaqələrin inkişafının vacibliyini ortaya qoyur. Avstraliya, Yaponiya, Yeni Zelandiya və Cənubi Koreyanın NATO-nun iyulda keçiriləcək sammitinə dəvət olunması da məhz bununla əlaqədardır".

Uzaq Şərqdə sular "isidir" ...

Bəli, Uzaq Şərqi müharibə hədəfinə çevrilməsi yenidən aktuallaşır. Avropanın "qan çanağı"na döndüyü bir zamanda Uzaq Şərqi də müharibəyə cəlb etmək istəyən Qərb fəaliyyəti ilə SOS yaratmaq fikrindədir - ABŞ-in Sakit Okean hövzəsində yeni hərbi ittifaq - AUKUS-u qurmasının heç də boş yere olmadığı bir daha öz təsdiqini tapır. Belə ki, hələ bir müddət öncə KXDR lideri Kim Çen In III Dünya müharibəsinin başlanacağı barədə fikirlərini bölüşərək səfərbərliyi hazır olmanın vacibliyini öndürmüşdü. KXDR-in III Dünya müharibəsi "xəbərdarlığı" isə

quru pafosdan ibarət ola bilməz - bunu faktlar da sübut edir. Təsdiqedic argumentlər isə sayəsizdir - Avstraliyanın okean hövzəsində genişmiqyaslı hərbi təlimlər keçirməsi, ABŞ hərbi gəmilərinin yeni mütəfiqlərinin su arealı ilə "təmizliyi", eyni zamanda, Yaponiya və Cənubi Koreyanın prosedəki iştirak imkanlarının artırılması kimi faktlar səbəbsiz ola bilməz.

Xatırladığımız ki, Vaşinqton administrasiyası da Rusiyanın Şimali Koreya və İranda hərbi-texniki əməkdaşlığının qarşısını almağa çalışacaq. Bunu ABŞ dövlət katibi Entoni Blinken NATO-nun Baş katibi Yens Stoltenberqlə Vaşinqtonda danışıqlardan sonra birgə mətbuat konfransında deyib. Dövlət katibinin sözlərinə görə, ölkəsi həmçinin Çinin Rusiya ilə iqtisadi əlaqələrini azaltmağa ümid edir: "Əgər xüsusilə

dərindən maraqlı olduğunu bəyan edən Çin haqiqətən buna sadıqdırsa, o zaman müharibə məşını üçün yanacaq verməyi dayandıracaq. Və biz İran və Şimali Koreya kimi ölkələrin verdiyi dəstəyi dayandırmaq üçün mümkün olan hər şeyi etməyə davam edəcəyik".

Blinken, həmçinin bəyan edib ki, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin Pxenyan səfəri hərbi-texniki əməkdaşlığı inkişaf etdirmək məqsədi daşıyır. Onun sözlərinə görə, Rusiya Şimali Koreyadan Ukraynanı dağıtmaq üçün sürət alır.

Dövlət katibinin fikirləri paralel olaraq

Blinken xəbərdarlıq edir və təkzib olunur...

hem mətbuat, həm də "dövlət rəsmiləri" tərəfindən təkzib olunur. Belə ki, Amerikanın "Wall Street Journal" qəzeti ABŞ rəsmilərinə istinadən yazıb ki, Rusiya, Şimali Koreya, Çin və İran İndiki mərhələdə hərbi ittifaq yaratmayıb. Qeyd olunub ki, Rusiya, Çin, Şimali Koreya və İran münasibətləri yaxşılaşdırmaq üçün təmhiyyətli hərbi-siyasi ittifaq yaratmaq əvəzinə bir sıra ikitərəfli təmaslarla məhdudlaşdı. Eyni zamanda, adçəkilən ölkələr arasında daha geniş strateji və diplomatik əməkdaşlığı əlamətləri olan yeni oxun ilk konturlarından hələ də danışmaq mümkündür, məsələn, Çin "mərkəzdə"dir. Bildirilir ki, Rusiya, İran və Venesuela kimi ABŞ-in sanksiyaları altında olan ölkələrlə ticarət əlaqələrini gücləndirmək söylərinə artırır.

S.İSMAYILZADƏ

